

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee1. NOVEMBRIL ELAS SAKU VALLAS **12 222** INIMEST

Kurtnas tähistati
rahvatantsu
40. sünnipäeva

Lk 20

Koalitsiooni moodustavad
Väikelinn Saku ja
Reformierakond

Lk 2

Saku – vald,
mida juhivad
valimisliidud

Lk 3

Jaanuarist on vallas
uus jäätmevedaja

Lk 8

Kui tugev on
sinu kogukond?

Lk 18

Kohaliku omavalitsuse valimised võitis valimisliit Väikelinn Saku

MERILIN PIIRSAU | toimetaja

Saku vallas osales kohalike omavalitsuste valimistel 5 761 inimest, mis on 63,4% valla hääleõiguslikest elanikest. Saku vallavolikogus on 21 kohta. Enim mandaate sai valimisliit Väikelinn Saku – 11 (52,4%). valimisliit Kodu sai kuus (28,6%), valimisliit Sakutajad kaks (9,5%), EKRE ühe (4,8%) ja Eesti Reformierakond ühe (4,8%) mandaadi.

VALITUKS OSUTUSID:

Valimisliit Väikelinn Saku

Marti Rehemaa 982
Tanel Ots 181
Jaan-Kristjan Kaalmaa 146
Eero Alamaa 145
Piret Kaare 122

Mart Siimann 99
Liina Liibert 93
Annely-Thea Häggblom 86
Kristjan Puustusmaa 79
Arvi Ratassepp 77
Pille Kasterpalu 77

Saku valla valimisliit Kodu

Anna Lutter 257
Kristina Šadeiko-Liiva 144
Lemmi Oro 142
Kairi Zaletajev 132
Tiit Vahenõmm 113
Merike Sisask 95

Valimisliit Sakutajad

Ivar Raig 99
Sale Mantsik 70

Eesti Reformierakond

Tõnis Milling 91

EKRE Saku vald

Leo Jürgenson 158

Volikogu koguneb novembri lõpus

Ülaltoodud nimekiri kujunes valimistulemuste põhjal, kuid seoses Vabariigi Valimiskomisjonile esitatud mitmete kaebustega ei ole kohalike omavalitsuste valimistulemused veel ametlikult kinnitatud. Kaebused ei puuduta Saku valda, aga ühegi omavalitsuse volikogu liikmeid ei saa enne kõikide kohtumenetluste lõppu registreerida. Eeldatavasti selgub lõplik otsus novembri lõpuks ning pärast seda saab kokku kutsuda esimese volikogu istungi.

Koalitsiooni moodustavad valimisliit Väikelinn Saku ja Reformierakond

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Väikelinna esindajad kohtusid kõigi uues volikogus esindatud nimekirjade esindajatega, et leida ühisosa järgmise perioodi valitsemisleppe tegemisel. 5. novembril leppisid valimisliit Väikelinn Saku ja Reformierakond kokku uue koalitsiooni põhijooned ja järgmise perioodi tegevuskava. Reformierakonnal on volikogus üks mandaat.

Vallavanema kandidaat on Marti Rehemaa ja volikogu esimehe kandidaat on Tanel Ots. Koalitsioonipartner

hakkab juhtima ühte volikogu komisjoni ja saab koha valla-valitsuses.

Koalitsioon peab oluliseks avatud ja kaasavat juhtimist ning soovib, et opositsiooni jäänud erakondade ja valimisliitude esindajad oleksid aktiivselt kaasatud kõikide volikogu komisjonide tegevusse.

Esikaane fotol on koalitsiooni esindajad Tanel Ots, Marti Rehemaa, Tanel Mootse, Kaur Lohk ja Eero Alamaa.

Saku – vald, mida juhivad valimisliidud

JUHAN KIVIRÄHK | sotsioloog

Kohalike omavalitsuste volikogude valimispäeva õhtul võttis Eesti-maa kaart valimisi kajastavatel veebilehtedel domineerivalt halli värvuse – enamikes omavalitsustes võitsid valimisliidud.

Selline edu ei ole enesestmõistetav, kui meenutada, et 2005. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimiste eel küpses riigikogu erakondadel kuri plaan välistada valimisliitude kandideerimine. Plaani põhjendati väidetega, et erakonnad on paremini organiseeritud, selge poliitilise programmiga ja suudavad kanda vastutust oma tegevuse eest. Valimisliidud seevastu tekitavat vaid poliitilist segadust.

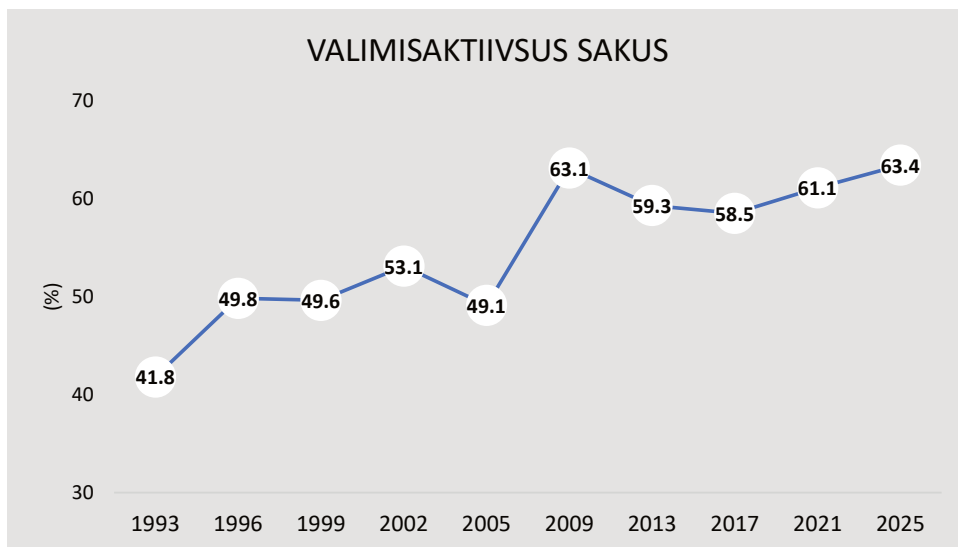
Sellega ei nõustunud õiguskantsler Allar Jõks, kes pöördus kohaliku demokraatia kaitseks riigikohtu poole. Riigikohus oli õiguskantsleriga ühel nõul ja valimisliitude õigus kohalikel valimistel kandideerida säilis.

Saku vallas on valimisliitudel pikk ajalugu – nad on valimistel domineerinud nii enne kui ka pärast õiguslikku tüli õiguskantsleri ja riigikogu vahel.

Juba esimestel iseseisvuse taastamisele järgnenud kohalikel valimistel saavutas Sakus võidu valimisliit VIVE, kogudes 76,5% häältest. 1996. ja 1999. aasta kohalikel valimistel jagasid omavahel volikogu kohti kaks valimisliitu: VIVE ja Kodu. 1996. aastal jäi peale VIVE, 1999. aastal aga Kodu. Neisse valimisliitudesse kuulusid sellised tuntud nimed nagu Arvo Pärniste, Viive Rosenberg, Lemmi Oro. On tähelepanuväärne, et Lemmi Oro on kandideerinud ja osutunud valituks kõikidel kohalikel valimistel alates 1993. aastast!

2002. aasta valimistesse sekkusid aktiivsemalt juba ka erakonnad: värskest poliitilisele areenile tõusnud Res Publica ning Keskerakond, Mõõdukad ja Rahvaliit. Kuid parima tulemuse ja kuus mandaati sai ikkagi valimisliit Kodu. Neil valimistel kandideeris esimest korda ka Väikelinn Saku, saades sarnaselt Keskerakonnale kaks mandaati. Tänapäeval vallavanem Marti Rehema kogus selles nimekirjas 101 häält.

2005. aastal sai parima tulemuse Reformierakond, võites 6 mandaati. Vaid ühe mandaadiga jäi neist maha valimisliit

Kodu. Väikelinn neil valimistel ei kandideerinud.

Väikelinna seltskond tuli taas areenile 2009. aastal, võites Väikelinn Saku 2 nime all 6 mandaati (117 häält sai Marti Rehema). Reformierakond sai 5 ja Kodu 3 mandaati.

2013. aasta valimistel said Väikelinn Saku ja Reformierakond võrdselt 6 mandaati, kusjuures Kodu jäi maha vaid ühe mandaadiga. Alates 2017. aastast on kõik valimised võitnud valimisliit Väikelinn Saku. 2017 saadi 31,6% häältest ja 6 mandaati, 2021 saadi 41,3% ja 10 mandaati ning sel aastal 46% ja volikogu absoluutne enamus – 11 mandaati. Nimekirja liidri ja vallavanema Marti Rehema isiklik häälesaak oli 2017. aastal 240, neli aastat hiljem 812 ja tänapäeval 982 häält.

Seega on Saku valla valijad läbi aastate pidanud kõige usaldusväärsemateks just valimisliite, kusjuures Kodu on kandideerinud oma nimekirjaga järjepidevalt 1996. aastast, Väikelinn Saku aga 2002. aastast.

Usaldust kohaliku demokraatia vastu näitab ka valimisaktiivsuse kasv. Kui esimesel iseseisvuse taastamise järgsel kümnendil jäi valimisaktiivsus veel alla 50 protsendi, siis 2002 tõusis see juba 50 protsendist kõrgemale (53,1%). 2009 kasvas valimisaktiivsus enneolematu 63,06% tasemele, mis suudeti ületada alles tänapäeval numbritega 63,4%.

Mis on valimisliitude sellise edu pant? Küllap mõistavad valijad, et riigikogus

omavahel pidevalt kaklevate erakondade jaoks ei ole kohalike volikogude valimised iseenesest olulised, need on vaid vahe-etapp riigikogu valimisteks ettevalmistumisel. Seevastu valimisliidud on loodud kohaliku elu edendamist silmas pidades, nende nimekirjades kandideerivad inimesed, kellele läheb korda oma valla heaolu ja areng ning kes on valmis oma kodukoha ellu panustama selle eest midagi vastu saamata.

Sakus tegutsevad valimisliidud jätkavad ühtse meeskonnana ka juhul, kui nad vallas võimu teostama ei pääse. Neis on oma roll nii volikokku pääsenutel kui ka väljajäänutel, peetakse omavahel nõu ning olulisi ülesandeid jagatakse kõigile. Põhimõtteliselt võiks selliseid valimisliite nimetada kohalikeks erakondadeks. Organiseerituse ja vastutuse poolest annavad nad silmad ette nii mõnelegi Toompeal istuvalle erakonnale.

Mõned riigikogu kogemusega volikogu liikmed küll üritavad rakendada parlamendi kombeid, kus koalitsioon alati opositsiooni ettepanekuid eirab ning opositsioon alati koalitsioonile vastu hääletab. Kuid edukalt saab areneda vaid omavalitsus, kus otsuseid tehakse võimalikult laiapõhjaliselt, arvestades kõigi valijate mandaadi saanud valimisliitude ja erakondade arvamusi. Loodetavasti jääb selline printsiip kehtima ka nüüd, mil Väikelinn Saku saavutas valimistel absoluutse enamuse ja on võimeline valla võimu teostama ka üksinda.

Vallavalitsuse korraldused

MERILIN PIIRISALU | toimetaja

21. oktoober

- Määrati puuduva töövõimega isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus küttepuude ostuks.
- Otsustati hüvitada raske puudega lapse transpordikulud õppeperioodil sõiduks Salu Kooli ja tagasi koju.
- Otsustati läbi viia Kirdalu külas Lepikuõue kinnistu avalik enampakkumine.
- Anti Arno Õrustele Saku NEP võrkpalli rahvaliiga kodumängude korraldamiseks tasuta kasutada 1/3 spordikeskuse pallimängusaalist.
- Anti OÜ-le Kolm Pörsakest teadusringi läbiviimiseks tasuta kasutada Kurtina Kooli õppeklass üks kord nädalas.
- Kinnitati Saku Lasteaia Päikesekild ning Saku Lasteaed Terake hoolekogu koosseisud.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Kajamaa küla, Tagalepa.
- Anti nõusolek Tagadi külas asuva katastriüksuse Vana-Saueaugu jagamiseks.
- Otsustati koormata isikliku kasutus-õigusega Saku valla kasuks elektrikaabli (tugevvol) talumise kohustuse kehtestamiseks Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi omandis olev kinnisasi Saku alevikus, Teaduse tn 2a.
- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.11.2025–31.08.2026 MTÜ-le Ultimate Saku.

28. oktoober

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.11.2025–31.08.2026 ühe lapse treeninguteks spordiklubi Goltsman tantsustuudios Mandarin Plus OÜ; ühe lapse treeninguteks spordiklubi Beach44 OÜ ning kahe lapse treeninguteks huvialakoolis Laagri Haridus- ja Spordikeskus OÜ.
- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.11.2025–31.08.2026 spordiklubidele Kivi Ronimisklubi ja Võimlemisklubi Janika Tallinn.
- Otsustati osutada raske puudega isikule tugisikuteenust.
- Otsustati kompenseerida raske

puudega isikule õpilaskodu majutuskulud.

- Otsustati osutada isikule alates 27.10.2025 väljaspool isiku kodu osutatavat ööpäevaringset üldhooldusteenust ning tasutakse isiku eest teenuseosutajale ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulu teenuseosutaja kehtestatud määras, kuid mitte rohkem kui Saku valla kehtestatud piirmäär.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Kasemetsa tee 38, Metsanurme küla ning Õuna tn 12, Saku alevik.
- Esitati arvamused Keskkonnaametile Männiku X liivakarjääri kaevandamisloa taotluse keskkonnamõju hindamise eelhinnangu eelnõule ning Männiku VIII liivakarjääri keskkonnaloa muutmise korralduse ja loa eelnõudele.

4. november

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.11.2025–31.08.2026 spordiklubidele MTÜ Haabersti Uisukool ja MTÜ Kalevi Ujumiskool.
- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.11.2025–31.08.2026 kahe lapse treeninguteks spordiklubi Sihtasutus US Tenniseakadeemia.
- Anti MTÜ-le Saku Sporting jalgpalli meistrivõistluste mängudeks tasuta kasutada spordikeskuse pallimängusaali.
- Anti Triin Hussarile tehnikaringi Unicorn Squad õppetöös tasuta kasutada Kiisa Vabaajakeskuse ringiruum.
- Tunnistati edukaks avalik enampakkumine Saku alevikus Uusmäe tn 10–5 korteriomandi osas ning nurjunuks Kurtina külas Kurtina tee 42–6 korteriomandi osas pakkujate puudumise tõttu.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Üksnurme küla ning elektripaigaldise ehitusprojekti koostamiseks aadressidel Männiku küla, Heitvete alajaam; Heitvete alajaam 2; Mälgumetsa ja Männiku krossirada ning Tănassilma

küla, Kiviaia tee 2; Pumbajaama tee L2; Tănassilma tee ja Vainu tee.

- Määrati töövõimetule isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus ravimikulude katteks.
- Kiideti heaks graafika viiele uuele Saku alevikku paigaldatud bussiootepaviljonile.
- Saadi ülevaade oktoobris väljastatud ehitus- ja kasutuslubadest, kokku anti 12 kasutusluba ja 8 ehitusluba.

11. november

- Kinnitati Saku Valla Spordikeskuse koosseis alates 1. detsembrist 2025 (kokku 16,0 ametikohta) ja 1. jaanuarist 2026 (kokku 19,0 ametikohta).
- Arvati Saku Valla Noortekeskuse nõukogu liikmete hulgast välja Kristen Pöder ning nimetati nõukogu liikmeks Tiiu Penter.
- Nõustuti Rahula külas Õnnemetsa katastriüksusel kavandatava lageraiega Atiku tee kaitsevööndis.
- Otsustati hüvitada raske puudega lapse transpordikulud sõiduks Tondi Kooli ja koju õppeperioodil.
- Seati hooldus ja määrati hooldaja sügava puudega isikule, et tagada talle abi igapäevaelutoimingutes.
- Anti projekteerimistingimused detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Männiku külas aadressidel Kuldre tee 13 ning Tooma tee 11.
- Määrati Jälgimäe külas asuva katastriüksuse Lepa jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Anti nõusolek Tagadi külas asuvate katastriüksuste Tarva ja Metsääre vahelise piiri muutmiseks ning määrati uute piiridega moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Kooskõlastati Saku valla korraldatud jäätmeveo teenuste kliendileping.

Kõikide vallavalitsuse korraldustega saab tutvuda veebilehel
www.sakuvald.ee/dokumendiregister1

Vallavolikogu

16. oktoobri volikogu istungil osales 18 liiget, puudus kolm.

- Kehtestati Saku valla eelarvest eralastehoiu või eralasteaia lastehoiu koha toetuse maksimummäärad ühe lapse kohta ühes kalendrikuus.
- Võeti vastu Saku Vallavolikogu 17.10.2024. a määruse nr 16 „Saku valla arengukava 2025–2035” ja eelarvestrategia muudatused.
- Otsustati jätta kooskõlastamata Harju maakonnaplaneeringu maavarade

teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.

- Esitati arvamus Männiku IV kaevandamisega rikutud maa korrastamistigimustele.
- Otsustati müüa otsustuskorras asukohaga Saku vald, Tõdva tee 8 kinnistu pindalaga 5984 m² koos sellel paikneva hoone ja kommunikatsioonidega. Ostja leidmiseks ja aktiivmüügiks on Saku Vallavalitsusel õigus sõlmida maaklerileping maakleriteenuse kasutamiseks.

- Otsustati võõrandada avalikul enampakkumisel Saku vallale kuuluv kinnistu asukohaga Saku vald, Kirdalu küla, Lepikuõue, pindalaga 16 722 m², alghinnaga 69 000 eurot.
- Muudeti vallavolikogu tööst osavõtu eest makstava tasu ja hüvituse suurus ning maksmise korda, tõstes kehtivas korras olevaid tasusid ja hüvitisi 10% võrra alates 1. jaanuarist 2027 ning veel 5% võrra alates 1. jaanuarist 2028.

DETAILPLANEERINGUD

Ajavahemikul **8.12.–22.12.2025** on avalikul väljapanekul Saku valla Saku aleviku **Kivinuka tn 13 maaüksuse detailplaneering** (DP).

DP võeti vastu Saku Vallavalitsuse 21.10.2025. a korraldusega nr 576. DP ala koosneb Kivinuka tn 13 maaüksusest. Plan. ala suurus on 2416 m².

DP-ga määratakse krundil hoonestusala ja ehitisealune pind kuni 20% maaüksuse pinnast, mis on kokku 483 m². Krundi suurim lubatud hoonete arv on kolm, sh 1 elamu ja 2 abihoonet. Elamu maksimaalne kõrgus on kuni 9 m ja abihoonetel kuni 5 m.

DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiumbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale.

*

Ajavahemikul **8.12.–22.12.2025** on avalikul väljapanekul Saku valla Kiisa aleviku **Ojaveri maaüksuse ja lähiala detailplaneering** (DP).

DP võeti vastu Saku Vallavalitsuse 4.11.2025. a korraldusega nr 600. DP ala koosneb Ojaveri maaüksusest ja lähialast. Plan. ala suurus on ca 1,3 ha.

DP-ga moodustatakse Ojaveri maaüksusest kolm elamumaa krunti. Igale krundile on kavandatud rajada üks kuni 3-korruselise korterelamu

(max kõrgus 12 m). Kavandatavate hoonete ehitisealune pind on määratud ühe korterelamu kohta 700 m². Lisaks antakse DP-ga tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, avaliku ruumi, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus.

DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiumbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale.

*

Ajavahemikul **8.12.–22.12.2025** on avalikul väljapanekul Saku valla Saku aleviku **Kivinuka põik 1 maaüksuse detailplaneering** (DP).

DP võeti vastu Saku Vallavalitsuse 11.11.2025. a korraldusega nr 613. DP ala koosneb Kivinuka põik 1 maaüksusest. Plan. ala suurus on 2400 m².

DP-ga määratakse krundil hoonestusala ja ehitisealune pind kuni 20% maaüksuse pinnast, mis on kokku 480 m². Krundi suurim lubatud hoonete arv on kolm, sh 1 elamu ja 2 abihoonet. Elamu maksimaalne kõrgus on kuni 9 m ja abihoonetel kuni 6 m.

DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiumbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale.

*

Saku Vallavalitsuse 11.11.2025. a korraldusega nr 614 algatati detailplaneering (DP), jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) ja anti lähteseisukohad Saku valla Juuliku küla **Oskari maaüksuse ja lähiala** DP koostamiseks.

DP koostamise eesmärk on Oskari maaüksuse jagamine äri- ja tootmismaa, üldkasutatava maa ning transpordimaa kruntideks ning ehitusõiguse määramine äri- ja tootmishoonete ehitamiseks. Lisaks antakse DP-ga tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus. Juurdepääs plan.alale on Juuliku ja Karjavärava teelt. Plan. ala suurus on ligikaudu 5,4 ha.

DP koostatakse kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga. DP algatamise hetkeks kogutud info põhjal ei ole vaja DP koostamise käigus teha täiendavaid uuringuid.

Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda geoinfosüsteemis EVALD, Saku valla kodulehel ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Juubelitamme tee 15, Saku alevik).

Rail Baltica ehitus ja sellest tingitud häiringutest teavitamine

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Rail Baltica (RB) Saku vallas asuvaltel objektidel toimuvad veod eelkõige riigiteedel. RB vedajad ja järelevalve vastutavad vedudeks kasutatavate teede korrashoiu ja puhtuse eest. Kui teele satuvad kivid, muld, kruus või muu materjal, on ehitajatel kohustus teed operatiivselt puhastada ja tagada liiklusohutus. Et tagada kiire ja tõhus reageerimine, palume kõik teated RB ehitustegevusest tingitud teekatte kahjustustest, ohtudest ja autode mustamisest Saku vallas edastada otse RB objektijuhtidele.

Kaks ehitusobjekti: Harju III ja Harju IV

Rail Baltica Kangru - Harju-Rapla põhitrassil on ehituses Kangru-Saku (8,7 km) lõik **Harju III**, mis hõlmab ka Kivi tee kergliiklusviadukti ja Saunasilla kergliiklustunneli ehitust. Praegu toimuvad Kangru ja Saustinõmme piirkonnas kaeve- ja täitetööd, raudtee truupide rajamine, betoonist tugiseina rajamine ja saunasilla kergliiklustunneli rajamine.

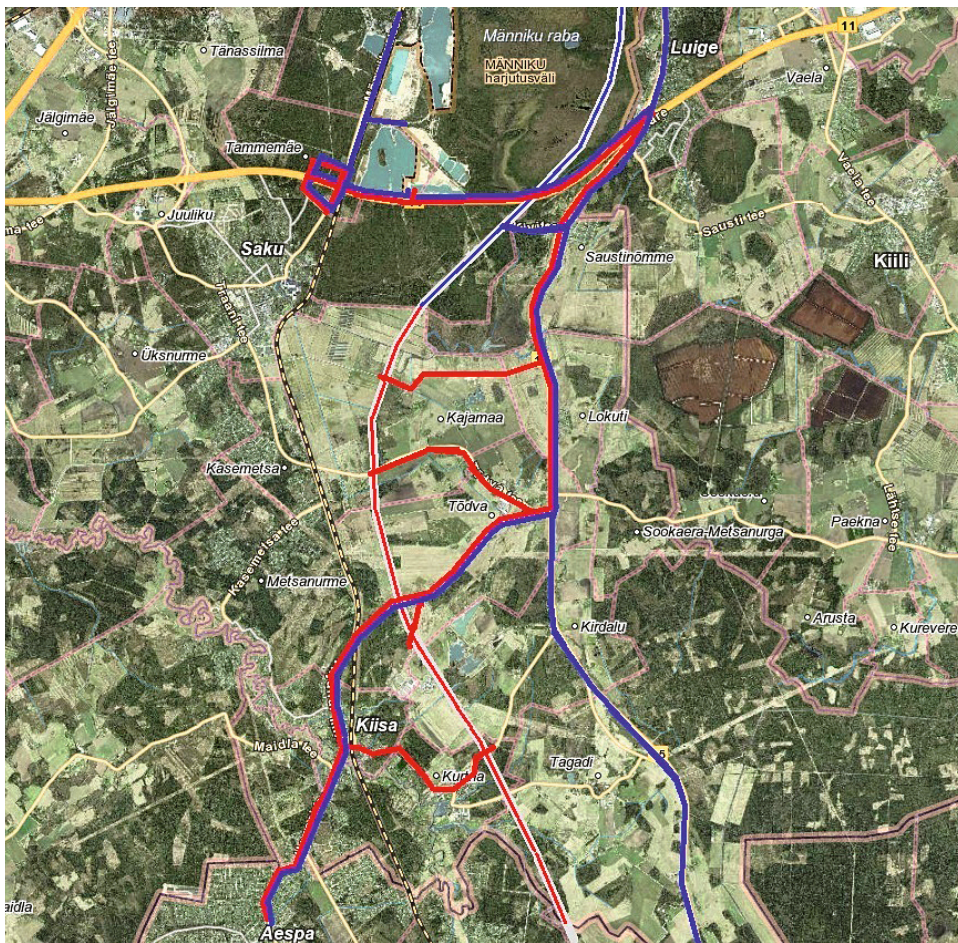
Samuti on ehituses põhitrassi lõik Saku-Harju maakonna piiril (10,5 km) **Harju IV**, mis hõlmab ka Soo tee raudteeviadukti, Vääna jõe ja Vääna vanajõe raudteesilla, Kiisa ökodukti ning Koosi kergliiklustunneli ehitust. Käimas on muldkeha ehitus, lähiajal on kavas alustada külmakaitsekihi rajamisega.

RB veod võivad kesta kuni aastani 2028.

Harju III

Harju III lõigus on peatöövõtjaks INF Infra OÜ. Töid tehakse koos alltöövõtjatega, kellest üks on TREV-2 Grupp AS, kes teostab objektil mullatöid ja on põhiline veoteede kasutaja. Harju III lõigu puhul kasutatakse muldkeha ehitusel kohaliku sobivat materjali ning muldkeha rajamine on tagatud suures osas objekti sisevedudega. Objektile on kaks juurdepääsu: Kangru ristmik ja Kivitee. Objekti juurdepääsud üritatakse hoida puhtana, et sõidukid ei kannaks mustust avalikult kasutatavatele teedele.

Veod mööda Kiviteed algavad 46. nädalal ja kestavad kuni 48. nädalani. Kivitee korrasolek on hea, paigaldatud on 30 km/h märgid ning lisaks on selles

Sinisega on märgitud Harju III veoteed ja punasega Harju IV veoteed.

piirkonnas, Tallinn-Rapla-Türi maanteel kiirust kellaajaliselt tööpäeval piiratud 50 km-ni tunnis.

Vedudele on kaasatud harjamismasin ja vajadusel tehakse teede ja liikluskorraldusvahendite pesu. Töövõtja sõidab regulaarselt läbi veoteed, filmib need üles ning seejärel rakendatakse vajalikud meetmed teede korrashoiule.

Veoteede korrashoiu eest vastutaja Harju III:

Oliver Juhan Ed Kari, tel 5852 8817, e-post oliver-juhan-ed.kari@trev2.ee

Harju IV

Harjumaa IV trassi Rabametsast kuni Kohila valla piirini ehitavad Merko Ehitus Eesti AS ja GRK Eesti AS. Veod toimuvad riigile ja kohalikule omavalitsusele kuuluvaid teid mööda alates Männiku ja Sutlema karjäärdest.

Sutlema karjääri väljasõidule on paigaldatud rehvipesu vannid. Kõrvalteedele on tehtud killustikalusega lõigud, kus

autod üle sõites pori maha raputavad. Kiiruse ohjamiseks on kavandatud paigaldada teekünnised Aespa lasteaia juurde ja Kurtnasse. Veoteid puhastatakse iga päev, liiklusmärke pestakse kord nädalas.

Veoteede korrashoiu eest vastutaja Harju IV:

Reigo Tepner, tel 525 7480, reigo.tepner@grk.ee

Veoste katmine

Koormate kinni katmist reguleerib seadus, kontrollib politsei ja selle eest vastutab individuaalselt iga veokijuht.

Veos tuleb katta presendi, võrgu või muu sobiva materjaliga:

- kui on oht, et veos tolmas või variseb sõidukilt;
- kui veost on vaja kaitsta ilmastiku-tingimuste eest.

Kui materjal on niiske ega lendle kastist ning samuti ei ulatu üle kasti serva, siis ei ole koormakate nõutud.

Talvine teede hooldus Saku vallas

KAIRO KATKOSILT | vallamajanduse insener

Saku Vallavalitsus korraldab talihoolet kõigil valla teedel ning vajadusel ka nendel riigiteedel, kus toimub ühistranspordiliiklus. Lisaks hooldab vald kokulepitud tingimustele vastavaid erateid, sealhulgas aiandusühistutele kuuluvaid avalikke erateid.

Järelevalve ja olulised kontaktid

Saku vald on jagatud kolmeks hooldepiirkonnaks.

I piirkond: Saku alevik (sh Üksnurme kirdeosa ja Päästkeskuse tee Tammemäel)

Piirkonda hooldab **Avantirent OÜ** (kontaktisik **Veiko Toom**, tel 515 1959, e-post: info@avantirent.ee)

II piirkond: Saku valla põhjapiirkond (Juuliku, Jälgimäe, Kajamaa, Kanama tee jalgte, Kasemetsa põhjaosa, Lokuti, Männiku, Saustinõmme, Tammemäe (v.a Päästkeskuse tee), Tõdva, Tännassilma, Üksnurme idaosa)

Piirkonda hooldab **RIAB Teede-ehitus osaiühing** (kontaktisik **Sten Tauts**, tel 5344 8851, e-post: sten@riab.ee)

III piirkond: Saku valla lõunapiirkond (Kasemetsa lõunaosa, Kiisa, Kirdalu, Kurtina, Metsanurme, Rahula, Roobuka, Saue, Sookaera-Metsanurga, Tagadi, Üksnurme, v.a kirde- ja idaosa)

Piirkonda hooldab **Heilori OÜ** (kontaktisik **Heilo Randmaa**, tel 5552 5279, e-post: info@heilori.ee)

Saku Vallavalitsuse tellitava

teede talihoolde järelevalvet teostab majandusteenistus. Üldjuhul kontrollib hooldepartnerite tööd vallamajanduse insener Kairo Katkosilt, e-post kairo.katkosilt@sakuvald.ee, vajadusel asendavad taristuinsener Aigar Pruul, teedeinsener Kalev Eensaar või majandusteenistuse juht Peep Pukk. Teenistust peaks informeerima juhul, kui mõni tee lõik on jäänud hooldamata, kuid tuleb arvestada, et otsese info saab kõige kiiremini hooldepiirkonna kontaktisikult või talihoolde kõnekeskuselt.

Riigiteede hooldus

Riigimaanteede talihooldust korraldab Transpordiamet ning sõiduolude kohta jagab infot maanteeinfokeskus telefonil 1247. Palju infot on veebilehel tarktee.mnt.ee.

Saku vallas asuvate riigimaanteede hoolet teostab Verston Eesti OÜ.

Saku vallas asuvad riigiteed on: Tallinn-Saku tee, Saku-Laagri tee, Jälgimäe tee,

Kanama tee, Kanama-Üksnurme tee, Rahula-Saku tee, Saku-Tõdva tee, Tõdva-Hageri tee, Kasemetsa tee, Kasemetsa-Kiisa tee, Kiisa-Maidla tee, Kirdalu tee, Kirdalu-Kiisa tee, Tagadi-Kurtina tee, Tallinn-Rapla-Türi tee ja Tallinna ringtee).

Riigiteede probleemide kohta saab infot jagada riigiinfo telefonil 1247 või **Verston Eesti OÜ valvetelefonil 5340 9585**.

Kui on juhtunud õnnetus, teel on takistus või auto, mille juht on lahkunud, tuleb helistada **112**.

Alates 1. detsembrist 2025 vastab talihooldega seotud küsimustele kõnekeskus.

Kõnekeskuse teenust osutab T-Ilm OÜ, valvetelefon 5417 3713, e-post: sakuteehoole@gmail.com. Kõned võetakse vastu ööpäevaringselt.

Päästeamet viib 10. detsembril läbi ohuteavituse testi

Päästeamet

Päästeamet testib kolmapäeval, 10. detsembril EE-ALARM ohuteavituse erinevaid kanaleid, sh käivitatakse sireenid. Tegemist on testiga ja tegelikku ohtu pole.

- Lõuna paiku jõuab kõikidesse mobiiltelefonidesse SMS sõnum eelinfo testi toimumise kohta
- Vahemikus 15.00–15.10 saadetakse teavitused Eesti äppi ja „Ole valmis!“ mobiilirakenduste kaudu
- Vahemikus 15.00–15.10 käivitatakse sireenid Eesti suurimates asulates
- Vahemikus 15.00–15.10 näeb ERR kanalites (ETV, ETV+, ERR.ee veebilehel ja ERR äpis „ERR

Uudised“) ribateksti ohuteavitustesti kohta.

Soovitused inimestele 10. detsembril

- Jätkake oma tavapärase elu.
- Rääkige eelnevalt oma lähedastega, eriti laste ja vanavanematega, et tegelikku ohtu pole ja tegemist on testimisega.
- Vaadake käitumisjuhiseid veebilehelt www.olevalmis.ee. Samalt lehelt on võimalus ka kuulata, missugust heli sireenid teevad.

Miks peab testima

Ohuteavituse süsteemi ehk EE-ALARMi

testimine on vajalik selleks, et veenduda süsteemi toimimises ja töökindluses. Eesmärk on teada saada, kas teavitused jõuavad inimesteni selliselt, nagu erinevad kanalid seda ette näevad. Samuti aitab testimine välja selgitada tehnilised kitsaskohad, mis võivad takistada teavituste edastamist erinevate kanalite kaudu.

Päästeamet hakkab ohuteavitussüsteemi erinevaid kanaleid kas koos või eraldi edaspidi sagedamini testima. Suuremaid teste, mille raames käivitatakse ohuheliga sireenid, on plaanis korraldada maksimaalselt korra kvartalis.

Jaanuarist on Saku vallas uus jäätmevedaja

STIINA VARD | keskkonnaspetsialist

Alates 1. jaanuarist 2026 on Saku vallas järgmiseks kaheks ja poolleks aastaks uus jäätmevedaja – riigihanke võitis Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS (TJT). Ettevõtte on vastavalt kontsessioonilepingule ainuõigus vedada korraldatud jäätmeveoga hõlmatud segaolmejäätmeid, paberit ja kartongi, biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid, biolagunevaid aia- ja haljastujäätmeid ning suurjäätmeid. Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud ka segapakendid ja klaaspakendid, kuid nende vedamiseks TJT-le ainuõigust ei anta – vajadusel võib teenuse tellida ka teiselt pakkujalt.

Vedaja info:

Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS

Aadress: Suur-Sõjamäe 29a,

11415 Tallinn

Infotelefon: (+372) 609 6410

E-post: info@tallinnavedu.ee

Koduleht: www.tjt.ee

Hinnakiri: www.tjt.ee/hinnakirjad

Iseteenindus: iseteenindus.tjt.ee

Peamised muudatused järgmisest aastast

Uue perioodi algusest laieneb korraldatud jäätmevedu senisest enamatele jäätmeliikidele – hõlmatud on nüüd ka biolagunevad aia- ja haljastujäätmed ning klaaspakendid. Edaspidi tuleb tasuta kõigi korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide mahutite tühjendamise ja jäätmete käitlemise eest vastavalt hinnakirjale. Varem olid liigiti kogutud jäätmete kulud segaolmejäätmete hinna sees, mistõttu maksid kõik nende eest ühiselt. Uue korra järgi maksab iga jäätmevaldaja ainult nende jäätmete eest, mille ta ise üle annab, mis teeb hinnakorralduse läbi- paistvamaks ja õiglasemaks.

Jäätmete liigiti kogumine

Jäätmevaldajatel on kohustus koguda kõiki jäätmeid liigiti. Eraldi jäätmemahuti omamise kohustuse puudumine ei vabasta jäätmete liigiti kogumise kohustusest. Liigiti kogutud jäätmete üleandmise võimaluste ja kogumiskohtade osas leiab täpsemat infot valla kodulehelt: www.sakuvald.ee/jaatmete-liigiti-kogumine

Eramajad

Igal eramajal on kohustuslik omada segaolmejäätmete kogumismahuti. Biojäätmeid tuleb koguda liigiti ning need kas anda üle jäätmevedajale või kompostida oma kinnistul. Soovi korral saab tellida ka paberi- ja kartongijäätmete mahuti ning eraldi mahuti segapakendite ja klaaspakendite kogumiseks.

Korterelamud

Korterelamul on kohustuslik omada vähemalt segaolmejäätmete, paberi- ja kartongi- ning biolagunevate jäätmete mahuteid. Vajadusel on võimalik tellida täiendavalt ka segapakendi ja klaaspakendi kogumismahuti.

Ettevõtted, asutused

Ettevõtetel ja asutustel on kohustus omada segaolmejäätmete ja biolagunevate jäätmete kogumismahuteid. Soovi korral võib tellida lisaks segapakendi, klaaspakendi ning paberi ja kartongi mahutid.

Ühismahutite kasutamine

Kulude jagamiseks ja tühjenduste optimeerimiseks on jätkuvalt võimalik kasutada naabritega ühist kogumismahuti. Ühismahuti võivad kasutada nii eramajad kui ka korterelamud. Selleks peavad ühismahuti soovivad jäätmevaldajad esitama vallavalitsusele ühise kirjaliku sooviavalduse. Kui ühismahuti juba kasutatakse, siis uut avaldust esitama ei pea.

Suurjäätmed

Suurjäätmete üleandmine on endiselt osaliselt tasuta – korraldatud jäätmeveo raames saab ühe korraga ära anda kuni 1 m³ suurjäätmeid tasuta. Kui kogus ületab ühe kuupmeetri, rakendub tasu vastavalt hinnakirjale. Ühe veokorra maksimaalne kogus on 3 m³ ning veo tellimiseks tuleb pöörduda TJT poole.

Biolagunevad aia- ja haljastujäätmed

Aia- ja haljastujäätmete kogumist korraldatakse kaks korda aastas, kevadel ja sügisel. Jäätmed tuleb koguda läbi- paistvatesse, suletavatesse kuni 150-liitristesse kottidesse, mille kaal ei tohi ületada

10 kilogrammi. Kottidesse tohib panna ainult biolagunevaid aia- ja haljastujäätmeid. Kotid tuleb asetada kokkulepitud kohta, kuhu jäätmeveok pääseb ligi, ning vedu tuleb eelnevalt tellida TJT-lt.

Hinnakiri ja kogumismahutid

Tasuda tuleb kõikide jäätmeliikide üleandmise eest, vajadusel lisandub ka mahuti renditasu. Täpsem hinnakiri on välja toodud tabelis. Lisateenuste hinnakirja saadab TJT kõigile jäätmevaldajatele ning selle leiab ka TJT kodulehelt. Hinnakiri on fikseeritud kogu lepingu perioodiks.

Kogumismahuti saab kas osta või rentida. Osta ja rentida võib mahuti nii vedajalt kui ka teistelt ettevõtetelt. Kui kogumismahuti renditakse või ostetakse TJT-lt, paigaldab ettevõtte need jäätmeveolepingu sõlmimisest alates kolme kuu jooksul tasuta ning viib jäätmeveo perioodi lõppedes renditud mahuti ühe kuu jooksul tasuta ära.

Pakendijäätmete vedu

Pakendijäätmete (segapakendite ja klaaspakendite) korraldatud jäätmeveo raames üleandmine on jäätmevaldajale vabatahtlik ning nende veo osas ei ole antud ainuõigust ühele jäätmevedajale. Seetõttu jätkub neil jäätmevaldajatel, kellel on seni olnud sõlmitud pakendijäätmete veo leping Ragn-Sells AS-iga, teenuse osutamine senistel tingimustel. Kuna tegemist ei ole omavalitsuse poolt korraldatud teenusega, on Ragn-Sellsil õigus edaspidi oma teenuse tingimusi ise muuta, näiteks kehtestada või korrigeerida teenustasusid, muuta tühjendusgraafikuid või teha muid muudatusi.

Kui jäätmevaldaja soovib tellida pakendijäätmete (segapakendite või klaaspakendite) vedu TJT-lt, tuleb selleks eraldi ühendust võtta TJT-ga ning sõlmida vastav leping. Kuna TJT osutab teenust korraldatud jäätmeveo raames, kehtib selle puhul valla jäätmehoolduseeskirjas sätestatud minimaalne tühjendussagedus ning hankest tulenev hinnakiri.

TÜHJENDUSSAGEDUSED

1. jaanuarist jõustub uus Saku valla jäätmehoolduseeskirja redaktsioon, mis

täpsustab kogumismahutite minimaalseid tühjendussagedusi korraldatud jäätmeveo raames (§ 4 lõige 2). Olulisemad muudatused on järgmised:

- **Korterelamud ja juriidilised isikud**
Paberi- ja kartongijäätmete mahuteid tühjendatakse üldjuhul üks kord kahe nädala jooksul. Segapakendi mahuteid tühjendatakse üldjuhul kord nädalas ning klaaspakendi mahuteid kord nelja nädala jooksul.
- **Üksik-, kaksik- ja ridaelamud**
Segapakendi mahutit või pakendikotti tühjendatakse üldjuhul üks kord kahe nädala jooksul. Paberi- ja kartongi-jäätmete mahuti tühjendamine toimub üldjuhul kord nelja nädala jooksul ning klaaspakendi mahuti tühjendamine samuti kord nelja nädala jooksul.

Jäätmevaldaja soovil võib tühjendus-sagedus olla ka harvem, kuid see peab vastama jäätmehoolduseeskirja nõuetele.

Mida veel teada?

TJT saadab kõigile jäätmevaldajatele teabe nende e-posti aadressidele, mis on märgitud jäätmevaldajate registris. Kui te vastavat infot ei saa, palume pöörduda TJT poole e-posti aadressil

info@tallinnavedu.ee

Saku valla elanikele on avatud TJT iseteeninduskeskkond aadressil iseteenindus.tjt.ee. Lisateenused (nt vooderduskott, käsitransport, avamisteenus, mahutite rent) tuleb eraldi tellida, kuna see teave uuel vedajal puudub.

Kuna jäätmeveo logistika võib uue vedajaga muutuda, soovitame tähelepanelikult jälgida TJT saadetud teateid.

TJT kliendihaldur on Saku vallamajas (Juubelitamme tee 15, Saku) kohapeal 01.12 ja 15.12 kell 10–17. Lisaks on kliendihaldur kättesaadav Tallinnas, Suur-Sõjamäe 29a, igal tööpäeval kell 8.15–17.

Saku valla korraldatud jäätmeveo teenuste hinnakiri

Hinnad sisaldavad 24% käibemaksu

Segaolmejäätmete tühjendus ja käitlemine	Tühjendus, kord	Lisatühjendus, kord	Tühisõit, kord
Jäätmekott ≤150 l	2.22 €	3.33 €	2.22 €
80 l mahuti	1.19 €	1.79 €	1.19 €
140 l mahuti	2.07 €	3.11 €	2.07 €
240 l mahuti	3.56 €	5.34 €	3.56 €
370 l mahuti	5.48 €	8.22 €	5.48 €
600 l mahuti	8.89 €	13.34 €	8.89 €
660 l mahuti	9.78 €	14.68 €	9.78 €
770 l mahuti	11.41 €	17.11 €	11.41 €
800 l mahuti	11.85 €	17.78 €	11.85 €
1100 l mahuti	16.31 €	24.46 €	16.31 €
2500 l mahuti	37.05 €	55.58 €	37.05 €
4500 l mahuti	66.69 €	100.03 €	66.69 €
Süvamahuti kuni 0,8 m³	11.85 €	17.78 €	11.85 €
Süvamahuti kuni 1,3 m³	19.27 €	28.90 €	19.27 €
Süvamahuti kuni 3,0 m³	44.45 €	66.68 €	44.45 €
Süvamahuti kuni 5,0 m³	74.09 €	111.14 €	74.09 €
Biolagunevate köögi- ja sööklajäätmete tühjendus ja käitlemine	Tühjendus, kord	Lisatühjendus, kord	Tühisõit, kord
80 l mahuti	0.30 €	0.45 €	0.30 €
140 l mahuti	0.52 €	0.78 €	0.52 €
240 l mahuti	0.89 €	1.34 €	0.89 €
Süvamahuti kuni 0,8 m³	2.96 €	4.45 €	2.96 €
Süvamahuti kuni 1,3 m³	4.81 €	7.22 €	4.81 €
Paberi ja kartongi tühjendus ja käitlemine	Tühjendus, kord	Lisatühjendus, kord	Tühisõit, kord
80 l mahuti	0.12 €	0.19 €	0.12 €
140 l mahuti	0.21 €	0.32 €	0.21 €
240 l mahuti	0.36 €	0.54 €	0.36 €
370 l mahuti	0.55 €	0.82 €	0.55 €
600 l mahuti	0.89 €	1.34 €	0.89 €
660 l mahuti	0.98 €	1.47 €	0.98 €
770 l mahuti	1.14 €	1.71 €	1.14 €
800 l mahuti	1.19 €	1.79 €	1.19 €
1100 l mahuti	1.64 €	2.46 €	1.64 €
2500 l mahuti	3.72 €	5.58 €	3.72 €
4500 l mahuti	6.70 €	10.04 €	6.70 €
Süvamahuti kuni 0,8 m³	1.19 €	1.79 €	1.19 €
Süvamahuti kuni 1,3 m³	1.93 €	2.90 €	1.93 €
Süvamahuti kuni 3,0 m³	4.46 €	6.70 €	4.46 €
Süvamahuti kuni 5,0 m³	7.44 €	11.16 €	7.44 €
Segapakendite tühjendus ja käitlemine	Tühjendus, kord	Lisatühjendus, kord	Tühisõit, kord
Jäätmekott ≤150 l	0.22 €	0.33 €	0.22 €
80 l mahuti	0.12 €	0.19 €	0.12 €
140 l mahuti	0.21 €	0.32 €	0.21 €
240 l mahuti	0.36 €	0.54 €	0.36 €
370 l mahuti	0.55 €	0.82 €	0.55 €
600 l mahuti	0.89 €	1.34 €	0.89 €
660 l mahuti	0.98 €	1.47 €	0.98 €
770 l mahuti	1.14 €	1.71 €	1.14 €
800 l mahuti	1.19 €	1.79 €	1.19 €
1100 l mahuti	1.64 €	2.46 €	1.64 €
Süvamahuti kuni 1,3 m³	1.93 €	2.90 €	1.93 €
Süvamahuti kuni 3,0 m³	4.46 €	6.70 €	4.46 €
Süvamahuti kuni 5,0 m³	7.44 €	11.16 €	7.44 €
Klaaspakendite tühjendus ja käitlemine	Tühjendus, kord	Lisatühjendus, kord	Tühisõit, kord
80 l mahuti	0.12 €	0.19 €	0.12 €
140 l mahuti	0.21 €	0.32 €	0.21 €
240 l mahuti	0.36 €	0.54 €	0.36 €
Süvamahuti kuni 1,3 m³	1.93 €	2.90 €	1.93 €
Süvamahuti kuni 3,0 m³	4.46 €	6.70 €	4.46 €
Biolagunevad aia- ja haljastujäätmed	Äravedu, tk	Tühisõit, kord	
Läbipaistev kott ≤150 l ja kuni 10kg	1.12 €	1.12 €	
Suurjäätmete vedu	Vedu, 1 m³	Tühisõit, kord	
Kuni 1 m³ (veoki peatumiskohast)	tasuta	2.07 €	
Üle 1 m³ (veoki peatumiskohast)	3.71 €	2.07 €	

Pange tähele!

Politsei- ja Piirivalveamet annab teada, et levib petuskeem, kus kelmid helistavad prügiveolepingu uuendamise ettekäandel ning paluvad end PIN-koodidega valideerida. TJT ei helista lepingu sõlmimiseks, lepingu saab sõlmida elektrooniliselt iseteeninduses või TJT kontoris. Täpsema info saadab TJT klientidele 24. novembril.

Katlamaja uus korsten sai püsti

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Oktoobri lõpus sai püsti AS Saku Maja katlamaja kõige silmatorkavam uus osa – korsten. Kuigi just see paistab inimestele kaugelt silma, on suurim investeering hoopis uus 2MW võimsusega hakkepuidukatel.

Koos uue katlaga lisandub ka elektri-filter, mis puhastab suitsugaase veelgi paremini ja aitab täita kõrgemaid keskkonnanõudeid.

Tänu uuele katlale saab hakkepuidust soojust toota aastaringselt, sest varem ei olnud suveperioodil tehniliselt võimalik hakkepuiduga kütta. Koos olemasoleva 4MW katlaga võimaldab see katta suure osa soojusvajadusest taastuvkütusega ning vähendada maagaasi kasutamist.

„Uus katel aitab tagada, et Saku valla elanikel oleks soojus igal ajal ning kindla ja mõistliku hinnaga,“ ütles Saku Maja juhatuse liige Marko Matsalu.

Tööde peatöövõtja on Eesti ettevõtte BauEst OÜ ning katlamaja seadmete tarnimise ja paigaldamise eest vastutab Läti ettevõtte Inos Global.

Foto: Saku Maja

Uuest aastast muutub paljude jaoks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumine

AS Saku Maja

Kui midagi olulist on muutumas, siis on hea sellest varakult teada. Suur muutus ootab järgmisel aastal kinnistuid, mis asuvad Keila jõe reoveekogumisalal ja kus ÜVK taristu on mõned aastad tagasi välja ehitatud: seal muutub 2026. aastal ÜVK-ga liitumine kohustuslikuks. Alates 1. juulist 2023 kehtima hakanud uue ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse kohaselt on kinnistuomanikul, kelle kinnistu jaoks on välja ehitatud nõuetekohane liitumispunkt, kohustus liituda ÜVK-ga nelja aasta jooksul alates liitumispunkti valmimisest.

Sama seadus sätestab, et liitumiskohustusest on õigus vabastada, kui kinnistu joogiveega varustamine ja reovee käitlemine on tagatud muul viisil, mis vastab veeseaduse nõuetele. Järelevalvet kinnistu vee ja reovee süsteemide veeseaduse nõuetele vastavuse üle teeb kohalik omavalitsus ning see peab olema tõendatav dokumentaalselt. Näiteks juhul, kui kinnistu reovee kokkukogumine on lahendatud lokaalse kogumismahutiga, peab mahuti olema lekkekindel. Nõudmisel tuleb kinnistuomanikul esitada mahuti perioodilist tühjendamist tõendavad dokumendid või tellida lekkekindlust tõendav katse.

See muudatus puudutab eelkõige kahte piirkonda, kus Saku Maja on teostanud kaks suuremat veemajandusprojekti: Saku aleviku veemajandusprojekt, mis valmis 2013. aastal, ning Keila jõe reoveekogumisalal veemajandusprojekt, mis valmis 2022. aastal.

Tulenevalt ÜVK seaduse nõudest on Saku aleviku reoveekogumisalal liitumiskohustus juba jõustunud ning see puudutab kõiki seni ÜVK-ga

liitumata kinnistuid. Keila jõe reoveekogumisalal hakkab liitumiskohustus kehtima aastal 2026. Eelkõige tuleb tähelepanu pöörata kinnistutele, mis on hoonestatud ja vähemalt hooajalise kasutusega ehk kus tekib ka reovett.

Saku reoveekogumisalal on enamus kinnistuid möödunud 12 aasta jooksul liitunud, kuigi leidub ka neid, kes seda teinud pole. Keila jõe reoveekogumisalal on oktoobrikuu lõpu seisuga kõigist liitumisvõimaluse saanud kinnistutest liitunud juba üle 60 %, kuid väga paljud on veel liitumata.

Kõigil, kes plaanivad järgmisel aastal ÜVK-ga liituda, tasub varuda aega ja hakata tegutsema juba talvel. Esimene samm on tehniliste tingimuste taotluse esitamine AS-ile Saku Maja. Vajalik blankett ja juhised kogu liitumisprotsessi kohta on leitavad kodulehelt www.sakumaja.ee/vesi/liitumine/. Tuletame meelde, et tehniliste tingimuste taotluse esitamine ei anna veel õigust torustike rajamiseks ega liitumiseks. Liitumisprotsess koosneb mitmest etapist, mis tuleb läbida õiges järjekorras. Teenuseid tohib kasutama hakata sellest hetkest, kui Saku Maja esindaja on paigaldanud veearvesti.

Saku Maja kutsub kõiki veel liitumata kinnistute omanikke alustama liitumisprotsessiga varakult, juba talvel. Ühisveevärgi teenus on tarbijale mugav ja turvaline valik ning ühtlasi keskkonnasõbralik lahendus. Ning mis on oluline: need torustikud on ehitatud teie jaoks.

Lisainfo ja juhised: www.sakumaja.ee

OLULISED NUMBRID

Hädaabinumber (kiirabi, pääste, politsei)	112
Perearsti nõuandeliin	1220
Volitatud loomaarst	504 1060

Piirkonnapolitseinik Enely Meho	5887 1994
Piirkonnapolitseinik Kätlin Murre	5855 7455
Vastuvõtt kokkuleppel	

Koostöö toob ettevõtlusesse arengujõudu

ANNELI KANA ja HEDWIG SEAVER | Saku Tour OÜ

Kevadel sai OÜ Saku Tour positiivse rahastusotsuse projektile „Nelja valla ettevõtjate koostöö ja ettevõtlikkuse arendamine“ eesmärgiga tugevdada koostööd ja õppida üksteise kogemustest nii Eestis kui piiri taga. Esimene tegevus toimus aprillis, kui Saku valda külastasid meie sõprusomavalitsuse Ylöjärvi ettevõtjad.

Kogemusreisil Põhja-Karjalas

Oktoobri alguses viisime huvilised kogemusreisile Soome, Põhja-Karjalasse, kus tutvusime piirkonna ettevõtluskeskkonnaga ja koostöövõrgustikega. Suurepärane näide, kus omavalitsused, ettevõtjad ja haridusasutused on loonud ühise süsteemi, mis toetab väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arengut.

Külastasime mitmeid ettevõtteid meie sõprusvallas Liperis, sealhulgas suurtootjat Mantsinen Group, mille töstetehnikat leidub ka kõigis Eesti suuremates sadamates; pereettevõtet Kotileipomo Sorsa, mille igapäevatoodang on UNESCO toidupärandi nimekirja kuuluvad karjala pirukad; digitaalseid treeningrelvi tootvat EcoAimsi ja selle partnerettevõtet Suomen Biathlon, mille elektroonilised märklauad on TOP1 maailma laskesuusastaadionitel sh Otepääl. Koostööd ja ettevõtlust toetavad organisatsioonid nagu Põhja-Karjala Kaubanduskoda, Joensuu teaduspark, Business Joensuu arenduskeskus ja Liperi valla ettevõtlus- ja arendusüksus Lipertek tutvustasid teadus- ja ärikoostöö võimalusi ning seda, kuidas nad ettevõtluskeskkonda pidevalt seiravad. Ettevõtjad said aimu, kuidas koostöö ja

Ettevõtjad Mantsinen Group toodangu taustal.

Foto: erakogu

innovatsioon võivad aidata väikestel ettevõtetel kasvada ja leida uusi turge.

„Näha, kuidas sarnase suurusega piirkond on loonud toimiva ja ettevõtjaskoostöö võrgustiku, oli väga inspireeriv, ütles üks reisil osalenud ettevõtja. „See pani mõtlema, kui palju saaksime ka ise ära teha, kui tegutseme ühiselt.“

Nädal peale meie külaskäiku oli Liperi ajalehes Kotiseutu-uutiset peatoimetaja veerus juttu ettevõtlusest ning selles read: „Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on Liperi suuruselale elutähtsad. Nad pakuvad töökohti, hoiavad majanduse käigus ja aitavad inimestel „juurduda“ oma kodukohta.“ Selline lause võiks ka meie koduvallas kehtida. Liperi on rahvaarvult Sakuga ühesuurune – 12 000 elanikku.

Saku ettevõtluspäev

Teine oluline projektitegevus oli Saku ettevõtluspäev, mille eesmärk oli pakkuda võimalust uute teadmiste saamiseks ja koostöösidemete loomiseks. Päev toimus ühes Saku ettevõtetest, Saku mõisas. Ettevõtluspäeva avaettekannet oli teemal küberturvalisus – miks ja kuidas kaitsta oma ettevõtte digitaalset pagasit. Seejärel toimus 40 osaleja vahel „dirigeeritud“ võrgustumine, kus erinevate ülesannete kaudu saadi üksteisega tuttavaks, otsiti koostöökohti, jagati informatsiooni. Ettevõtlusest ja ettevõtlikkusest tegi humoorika kokkuvõtte näitleja Kait Kall. Ettevõtluspäev lõppes ühise arutelurohke lõunasöögiga. Saku Touri eestvedajad loodavad, et koostöö ei lõpe projektiga, vaid kujuneb püsivaks tegevuseks.

Saku kooli- ja spordikompleks on EAL-i aastapreemia nominent

Oktoobris selgusid Eesti Arhitektide Liidu (EAL) aastapreemiate nominendid 2025. Nende seas on ka Saku Gümnaasiumi põhikooli õppehoone ja spordikeskus.

EALi aastapreemiatele esitati tänava kahes kategoorias kokku 36 objekti: arhitekti aastapreemia 22 ja ELAMU preemia 26.

Saku uus kooli- ja spordikompleks on arhitekti aastapreemia nominent – arhitektuur: Ralf Lööke, Maarja Kask,

Kerstin Kivila, Ragnar Põllukivi, Margus Tamm, Helina Lass, Martin McLean (Salto arhitektid); sisearhitektuur: Gerly Vaikre, Mariel Töld, Pille Lausmäe-Lööke (Pille Lausmäe SAB); maastikuarhitektuur: Maarja Gustavson (Polka).

Preemiate võitjad tehakse teatavaks pidulikult auhinnatseremoonial Tallinna Linnateatris 14. veebruaril.

Rohkem infot ja nominentide tutvustus on Arhitektide Liidu veebilehel.

Foto: Annika Kubja

Saku eakate nõukogu vaatab tulevikku

LEMMI ORO | Saku eakate nõukogu esinaine

Saku valla eakate nõukogu on praeguses koosseisus toimetanud pea kolm aastat. Oleme saanud pisut kogemusi, et vaadata tagasi, teha väike analüüs ja uurida kuidas riigi teistes linnades ja valdades sarnased nõukogud töötavad.

Selleks kutsusime külla **Agu Laiuse**, kes on Kuldse Liiga juhatuse liige ja huvikaitsejuht.

MTÜ Kuldne Liiga peab oluliseks vanemaealiste huvikaitset, et nendega seotud teemad oleksid pidevalt ühiskonnas esindatud ning sihtgrupi liikmed ja neid esindavad ja nende huve kaitsvad ühingud osaleksid aktiivselt ühiskondlikus dialoogis, asjakohaste seadusemuudatuste, poliitikate ja meetmete kujundamises ning pakuksid vanemaealistele asjakohast nõustamis- ja koolitustuge, tööturuteenuseid, ühis- ja selt-sitegevust (vt ka <https://liiga.ee/meist/>).

Eestis on sarnaseid nõukogusid loodud ligikaudu neljakümnes kohalikus omavalitsuses. Nõukogude loomisel ei ole järgitud ühtset malli. Mõnedes linnades-valdades on nõukogud loodud volikogude komisjonidena, mis annavad oma arvamuse volikogusse tulevate eelnõude kohta. Seda formaati Agu meile ei soovitunud, kuna nõukogu tegevus on piiratud ainult volikogusse minevate teemadega. Samuti on kohalikke omavalitsusi, kus nõukogu on asutanud linna- või valla-valitsus.

Enim soovitud on variant, kus nõukogud töötavad iseseisvalt vabatahtliku

Esireas Aino Kiiver, Marianne Rande ja külaline Agu Laius. Tagareas Lemmi Oro, Helle Vahenõmm, Sirje-Mai Piblak, Marianne Õun, Elve Viitamees ja Maie Krestinov. Foto: erakogu

koguna, vahendades vanemaealiste probleeme nii valitsusele kui volikogule.

Teine teema oli, kuidas leita kogusse inimesed. Kas valimised toimuvad teatud reeglite järgi, kas sinna kuuluvad eakate piirkondlike kogude esindajad või nimetab liikmed valitsus või volikogu? See oligi meie nõukogu üks küsimustest Agule.

Saku eakate nõukogu praeguses koosseisus on esindatud piirkondlike ja valdkondlike eakate kogude esindajad ja ka kolm valla esindajat.

Pea kolme aastase töö järel saab

öelda, et selline kogu tundub töötavat suuremate „kriginateta“. Vallaametniku kuulumine nõukogusse tagab sujuva suhtlemise vallaga ja säästab meid ka ebamõistlikust bürokraatiast, kuna nõukogu tööks vajalikud rahalised vahendid on ettenähtud valla eelarvega, mille kasutamise õigus on nõukogul.

Aga alati saab paremini ja seetõttu olemegi muutmas ja täiendamas põhikirja ning otsimas häid lahendusi nõukogu liikmete valimise korrale, et kõik valla piirkonnad oleksid nõukogus esindatud.

NELJA VALLA KOGU

Kaasrahasanud
Euroopa Liit

Nelja Valla Kogu avab LEADER meetmete taotlusvoor

- MEEDE 1 Kogukondade toetamine, maht 450 000 eurot
- MEEDE 2 Ettevõtluse arendamine, maht 200 000 eurot
- MEEDE 3 Piirkonna arendamine, maht 25 000 eurot

Taotlusvoor on avatud 13.–27. jaanuar 2026

Taotlusi saab esitada vaid **e-PRIA** keskkonnas

Taotlemistingimused on leitavad www.4kogu.ee

Info ja nõustamine: Rando Lai, tel 5368 2023, e-post info@4kogu.ee

Eelneval kokkuleppel nõustamine Nelja Valla Kogu kontoris, Miku tee 7, Vaela küla, Kiili vald

Päikesekild sai tunnustuse vaimse tervise märgisega

Saku Sõnumid

Saku lasteaed Päikesekild pälvis vaimset tervist väärtustava organisatsiooni märgise.

Märgiseid annab kord aastas välja Peaasi.ee, et tunnustada organisatsioone, kes juba väärtustavad oma töötajate vaimset tasakaalu ning teevad teadlikke samme selleks, et inimeste tervis oleks tööl hoitud. Märgise väljandmise teine eesmärk on anda organisatsioonidele selge võimalus oma töökeskkond läbi vaadata ja mõtestada just vaimse tervise heaolu seisukohalt. Lisaks võiks märgise olemasolu anda müksu neile, kes veel ei ole seda

vaatenurka töökeskkonnast oma töölauale võtnud.

Alates käesolevast aastast antakse märgiseid välja neljas kategoorias. Päikesekillu lasteaeda tunnustati Viljuja tiitliga. See on kõrgeim tase, kus organisatsioon mitte ainult ei toeta oma töötajaid, vaid jagab teadmisi ja praktikaid teistele – justkui taim, mis kannab vilja ja levitab seemneid.

Märgise taotluse ja lasteaia tegevuste analüüsi koostas õppejuht Marika Liivik.

Osa Päikesekillu kollektiivist lõbusal rahamatkal. Foto: erakogu

Rahvakogu kutsub arutama hea elu üle

MERILIN PIIRSALU | toimetaja

Jaanuaris ja veebruaris koguneb üle-eestiline Hea elu rahvakogu, mille kohtumised toimuvad Keilas, Kadrinas ja Elvas. Rahvakogu eesmärk on leida vastuseid küsimusele, mida on eestimaalastel heaks eluks vaja ning kuidas suurendada inimeste ja looduse heaolu.

Hea elu rahvakogu moodustatakse juhuvalimi kaudu 30 eestimaalasest, kes esindavad eri tunnuste alusel läbilõiget Eesti elanikkonnast. Kutse rahvakogusse saab 20 000 inimest – osalemiseks tuleb end registreerida. Sel korral saavad ka kõik vähemalt 16-aastased eesti keelt kõnelevad Eesti elanikud end ka ise rahvakogusse registreerida.

Korraldajad ootavad huvilisi end üles andma kuni 30. novembrini kodulehel rahvakogu.info.

Kohtumistel kuulavad osalejad ekspertide ettekandeid ja arutlevad, kuidas

2023. aastal arutles rahvakogu rohealade ja kliimamõjude teemal.

Foto: Ardo Kaljuvee

kujundada inimkesksem ja jätkusuutlikum ühiskond. Rahvakogu ühised seisukohad jõuavad hiljem Riigikogu ja Riigikantsleini.

Hea elu rahvakogu korraldavad mõttekoda Praxis ja DD Demokraatiakeskus koostöös partneritega.

Harjumaal sündis plaan tervema ja ühtehoidvama tuleviku nimel

MERILIN PIIRSALU | toimetaja

Harjumaa Omavalitsuste Liit on koostanud tervise- ja heaolustrateegia aastani 2036+, mille eesmärk on, et iga inimene saaks elada vaimselt ja füüsiliselt tervet elu, teha teadlikke valikuid ning tunda end väärtustatud kogukonna liikmena.

Strateegia toob välja peamised tervise- ja healuriiskid eri eluetappides – alates laste ja noorte vaimse tervise

muredest kuni tööaliste istuva eluviisi ja vanemaealiste üksilduse riskideni. Samuti rõhutatakse kaitsetegureid, nagu liikumisvõimalused, tugevad kogukonnad ja toetavad lähisuhted.

Dokument seab suuna, kuidas maa- ja linnakond saaks terviseriske ennetada ja inimeste heaolu suurendada. Järgneva nelja aasta jooksul koostatakse tegevuskava, mis keskendub kolmele põhisuunale:

- ♦ tervist toetavad igapäevased valikud;
- ♦ ühtehoidvad ja hoolivad kogukonnad;
- ♦ tervisetemade arvestamine kõigis omavalitsuse poliitikates.

Strateegia valmis koostöös kohalike omavalitsuste ja valdkonna ekspertidega ning on tervikuna kättesaadav Harjumaa Omavalitsuste Liidu kodulehel: www.hol.ee.

Sügis on uus algus kõige pisematele ja suurtele – kuus väikest maailma Terakeses

MARIKA JÄRVE | lasteaed Terake direktor

Hanepoja rühma lapsed koos õpetajatega oma esimese Halloweenipeo ootel.

Foto: erakogu

Sügis on uute alguste aeg – ja nii ka Terakese lasteaias. Vastavalt uuele alusharidusseadusele alustasid sel sügisel oma lasteaia teed 1–3-aastased lapsed üle Eesti seniste söimerühmade asemel munitsipaallasteaedades ja eralastehoidudes hoiurühmades. Laste hoiurühmades töötavad õpetajad ja abiõpetajad või lapsehoidjad. Terakese lasteaias on kokku kuus hoiurühma, mis paiknevad kolmes eriilmelises majas. Terakese hoiurühmades töötavad õpetajad ja abiõpetajad, kellel on vastav haridus ja kogemus väikelaste arendamisel. Ühtlasi on sellest sügisest Saku vallas õpetajatel senisest suurem ühine koostööaeg, mis aitab rühma meeskonnal jõuda iga lapseni. Iga hoiurühm on nagu väike kogukond, kus lapsed tunnevad end koduselt ning iga päev on täis mängu ja avastusi.

Hoiurühm – lapse esimene samm haridusteel

Hoiurühmas pannakse alus lapse üldoskustele – oskustele, mis aitavad tal hiljem hakkama saada nii lasteaia aiarühmas kui ka koolis.

Alushariduse riikliku õppekava järgi jagunevad üldoskused nelja rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- eneseregulatsiooni oskused.

Õppimine toimub märkamatu – meie õpetajate ja abiõpetajate loodud turvalises ja hoolivas keskkonnas. Laps areneb läbi enda huvist lähtuvate mänguliste tegevuste, liikumise, suhtluse ja igapäevaste toimetuste.

Mäng, liikumine ja loovus käivad käsikäes

Paindlik ja tasakaalukas päevakava jätab aega ühiseks mängimiseks sõpradega ning loovmänguks, kus laps saab iseseisvalt tegutseda. Mängus õpitakse suhtlema ja harjutatakse uusi oskusi.

Lisaks õpetajatele ja abiõpetajale toetavad laste arengut muusika- ja liikumisõpetajad. Mudila ja Vudila majades toimuvad õppeaasta alguses tegevused rühmas, hiljem käiakse Pargimaja saalis. Erinevaid tähtpäevi tähistatakse hoiurühmasiseselt, naabritega või kogu lasteaia koos.

Jalutuskäikudel õpivad lapsed päris elu kaudu tundma huvi maailma ja looduse vastu ning uurima seda erinevate meeltega. Terakese rõõmuks asuvad hoiurühmade läheduses mõisapark, kus on lastel sõpradeks saanud pardid, ja rongijaam, kus rongijuht sageli lastele tervitussignaali annab. Need hetked jäävad meelde ja panevad silmad särama.

Laste päeva juurde kuuluvad käelised tegevused – voolimise, maalimise, aga näiteks ka kõrvitsalaternate

meisterdamine. Need arendavad laste peenmotoorikat, loovust ja eneseväljenduse oskust. Igapäevastes tegemistes õpitakse suhtlema, jagama ja tegema koostööd. See toob kaasa mitmesuguseid tundeid, millega hakkamasaamine on samuti üks osa kasvamisest. Rühma meeskond toetab iga väikest sammu: olgu see lusikaga söömine, iseseisev riietumine või sõnavara laiendamine. Iga päev toob mõne väikese, kuid olulise edusammu.

Harjumisperiood – nutust naeruni

Peamaja hoiurühma õpetaja Carmen jagab vanemate märkamist, et lasteaeda tulekuga muutub laps iseseisvamaks ja jutukamaks. Ent iga uus algus toob kaasa ka harjumisaja koos kallistuste, naeru ja vahel ka pisaratega. Sujuvaks kohanemiseks on oluline lapsevanema usaldus ja koostöö rühma meeskonnaga.

„Augusti keskel alustasime uut hoiuhooaega. Algas oli kõigile – nii lastele, vanematele kui ka õpetajatele – omajagu väljakutsuv,“ räägivad Vudila maja õpetajad Stina ja Ruth.

„Harjumine ja ühise rutiini kujundamine võttis aega. Meie peamine eesmärk on, et nii lapsed kui vanemad tunneksid end hoituna ja turvaliselt. Täna on hea tõdeda, et lapsed on rühmaga harjunud – majas valitseb rõõmus ja hooliv õhkkond.“

Mudila maja õpetajad Eleriin ja Geidi leiavad, et nende rühma lapsed on hästi kohanenud ja nad on lapsevanematele hea koostöö eest tänulikud.

„Oleme lastega tähistanud erinevaid tähtpäevi, mis pakuvad rohkelt elevust – küpsetanud muffineid ja tantsinud vahvates kostüümides. Aga kõige südamlikum hetk igal hommikul on see, kui lapsed tulevad rõõmsalt lasteaeda ja lehvitavad emmele või issile, hüüdes: „Varsti näeme!““ jagavad õpetajad.

Väikesed maailmad, suured südamed

Terakese kuus hoiurühma on kui kuus väikest maailma, kus kasvavad suured südamed.

Nendes majades algab laste teekond iseseisvuse, sõpruse ja uudishimu poole. Sammhaaval, mängu ja naeru saatel.

Märkame ja tunnustame

1. detsembrini ootame ettepanekuid järgmistele tunnustustele:

- Teenetemärke on kaks. Kuldmärk antakse inimesele, kes on oma pika töö või loominguga andnud vallale erakordselt suure ja püsiva panuse. Hõbemärk antakse inimesele, kes on oma tegevusega toonud vallale märgatavat kasu ja olnud silmapaistev tegija.
- Vapimärk antakse auavaldusena silmapaistva saavutuse või valla huvides tegutsemise eest.
- Aasta ettevõtlusauhind antakse Saku vallas tegutsevale ettevõtjale, kelle tegevus on jätnud olulise jälje valla kogukonna ellu ja mõjutanud positiivselt piirkonna arengut.

Kandidaate saab esitada igaüks. Rohkem infot ja esitamise vormid leiab valla kodulehelt sakuvald.ee.

Toimus järjekordne beebipidu

11. novembril toimus Saku Valla Kultuurikeskuse saalis taas väikeste vallakodanike vastuvõtt. Kutsutud oli 45 last, kes on sündinud Saku valda 16. märtsist kuni 31. augustini. Kokku 28 poissi ja 17 tüdrukut.

Kõik lapsed said kingituseks hõbelusika ning väikese teki koos padjaga. Lisaks kinkis Lastekirjanduse Keskus koos Saku Vallaraamatukoguga uutele ilmakodanikele raamatu „Pisike puu“.

Meeleolu aitasid luua Saku Muusikakooli lapsed ning päevajuhtideks olid Saku Gümnaasiumi noored Liisa Verk ja Adeele Adamberg.

Foto: Kristina Kaiva.

◇ ◇ ◇ TOIMETAJA VEERG ◇ ◇ ◇

Kuidas täita oma unistusi

Merilin Piirsalu

Foto: erakogu

Ma kohe ei oska elada nii, et mil-
lestki ei unista. Umbes sama
kaua kui ennast mäletan, olen mõelnud
raamatu kirjutamisest. Esmalt oli see
pigem helesinine unistus, mille täitu-
misse ma ei uskunudki. Tore oli lihtsalt
aeg-ajalt fantaseerida, kuidas raamatut
kirjutaksin. Kujutasin ette, et võiksin
olla samasugune krimikirjanik nagu
Agatha Christie. Tundus isegi omamoodi
täenduslik, et ta suri täpselt üks päev
pärast seda, kui mina sündisin. Et troon
vabanes.

No jah. Ilmselt pole siiski võima-
lik üle oma varju hüpata ning krimi-
kirjanikku minust ei saanud. Sain aru,
et ma ei oska eriti hästi lugusid välja
mõelda, aga suudan päris hästi kirjutada
sellest, mida ma näen, kuulen ja läbi elan.

Raamatu kirjutamise unistus hak-
kas uuesti teed rajama, kui alustasime
matkapurjetamisega. Kirjutasin mere-
reisidest kokkuvõtteid Facebooki ja sõb-
rad lugesid. Mõned innustasid tagant.
Sealt hakkas idanema mõte kirjutadagi
raamat matkapurjetamisest.

Purjetamisest on ju lugusid küll,
aga enamik neist räägib, kuidas ümber
maailma seilata. Mina otsustasin kirju-
tada Läänemere purjetamisest.

Konkreetne mõte tuli tegelikult
juba kaks aastat tagasi. Veeretasin seda
siia-sinna, kuni lõpuks sain aru, et kui
pihta ei hakka, ei tule see raamat kunagi
trükit.

Juuli keskpäigast alates istusin mit-
mel nädalavahetusel hommikust õhtuni
arvuti taga, lisaks kulub hulga tööpäeva
õhtuid, mis venisid öösse, aga raamat
sai valmis. See kirjutamine ei tund-
nud mulle tööna. Pigem oli tunne, nagu
istuksin taas laevatekil silmad horison-
dil või kolaksin vaimustavatel saartel.
Kõik lõbusad, hirmutavad ja naljakad
hetked tulid justkui minu juurde tagasi.
Nii leiabki raamatust merd ja päikest,
udu ja äikest, ägedaid Läänemere saari
ja sadamaid. Usun, et see on eelkõige
lugemine neile, kes armastavad reisi-
raamatuid ja kellele meeldib ka kujutus-
võime kaudu uusi kohti avastamas käia.

Igatahes on üks minu unistus täitu-
nud. Kuigi pean ütleva, et protsess selle
poole oli nauditavam kui täitumine ise.
Sest see on nagu natuke millegi lõpp.
Millest ma siis nüüd unistan?

Endale vastates usun, et unistada
tasub sellest, mille kohta südamepõhjas
tead, et selle täitmine võtab küll aega ja
energiat, aga on tegelikult võimalik. Ja
siis tuleb lihtsalt selle poole teele asuda.

Enne järgmist suuremat unistamist
on mul aga võimalus kutsuda kõiki oma
raamatu „Miks ma ei kanna punaseid
pükse? Lugusid Läänemere saartelt
ja sadamatest“ esitlusele. See toimub
8. detsembril kell 18 Saku raamatukogus.
Oodatud on kõik, keda meri kõnetab ja
kes vahel silmapiiri poole igatsevad pilke
saadavad.

Helkuripuud aitavad pimedal ajal ennast nähtavaks teha

ANETT SAARE | noorsootöötaja

3. novembril avas Saku Valla Noortekeskus koostöös piirkonnapolitseinikega helkuripuud Saku Keskuse bussipeatuse juures ja Kiisa noortekeskuse kõrval. Helkuripuu projekti eesmärgiks on muuta liiklemine kõigi jaoks pimedal ajal ohutumaks. Mõlemad puud on avatud kõigile soovijaile, et endale helkur võtta. Samuti on oodatud puudele üles riputamiseks kõik helkurid, mis kodus üle on ja kandjat ootavad.

Helkuripuid haldab Saku Valla Noortekeskus ning puud jäävad avatuks vähemalt aasta lõpuni.

Täname kõiki toredaid helkurite sponsoreid: Tallinna Linnatransport, Selver, Saku Vallavalitsus, Saku Muusikakool, Saku Läte. Lisaks aitäh Saku Õlletehasele karastusjookidega kostitamise eest!

Kiisa helkuripuu

Saku helkuripuu

Fotod: erakogu

Saku Lions hoolib – laste nägemise ja kuulmise kontrollid kogukonna heaks

MAREK TARVIS | Saku Lõviklubi

Heategevus, mis aitab märgata ja ennetada laste tervisemuresid.

Saku Lionsi klubi velled on juba aastaid panustanud sellesse, et meie kogukonna lapsed saaksid kooliteed alustada terve nägemise ja kuulmisega. Esimesed silmakontrollid toimusid 2018. aastal 3. klassides ja Kajamaa Koolis ning positiivne tagasiside on innustanud projekti jätkama. Tänu sellele on saanud Lionsi projekt püsivaks ja mõjukaks heategevusettevõtmiseks.

Sel kevadel, aprillis, kontrolliti **kokku 367 last**: 161 koolieelikut ja 206 kolmanda klassi õpilast. Mitmel juhul avastati vajadus prillide või silmaarsti järele, samuti tuvastati mõnel lapsel kuulmisprobleeme. Varajane sekkumine aitab lastel alustada kooliaastat kindlamalt ja tervemalt ning ennetada probleeme, mis võivad hiljem õppimist või enesekindlust mõjutada.

Viimased kaks aastat on silmakontrollle toetatud koostöös Confidoga, tagades professionaalse taseme ja täpsed uuringud. Aprillis viidi kontrollid läbi üheksal päeval. Kuulmiskontrollid näitasid, et ennetav jälgimine on sama oluline kui nägemine – probleemid võivad esineda varakult, isegi kui lapse igapäevaelu ei ole veel mõjutatud.

Saku Lõviklubi laulutelk.

Foto: erakogu

Saku Lionsi tegevus kogukonna heaks jätkub ning igaüks saab seda toetada. Peagi on tulemas **jõuluüritused**, kus velled laulavad ja pakuvad annetuse vastu meie **heategevuskalendrid** – iga kalendriga kaasnev toetus aitab korraldada uusi nägemis- ja kuulmiskontrollide. Kevadel, **16. mail**, toimub taas **Saku**

kevadlaad, mida klubi korraldab ise, ning kogu tulu läheb kohalike heategevusprojektide toetuseks.

Iga ost, osavõtt ja toetus aitab hoida Saku kogukonda hooliva ja tugevana – sest headus teeb nägemise ja südame selgemaks.

Glanströmid, viimased Kurtna-Kirdalu mõisnikud

ENE LODDES | Saku Vallaraamatukogu

Glanströmide (Glanstroem) päritolu ei ole täpselt teada. Suguvõsa esisaks peetakse Jõns Glanströmi, kuninglikku rentmeistrit, kes saabus Tallinnasse millalgi 17. sajandi teises pooles arvatavasti Rootsist.

Suguvõsa tõuseb esile vaimulike arvu poolest – kokku on pastoritena töötanud kuus Glanströmi, kellest mitmed on läinud Eesti kultuurilukku. Siinkohal võiks nimetada TÜ audoktorit David Gottliebit ja tema venda Christian Jacobit, kes osalesid eestikeelse piibli redigeerimisel, Theodor Friedrichit, kes kogus eesti rahvaluulet, ning kaudsemalt ka David Gottliebi poega, Tallinnas arstina töötanud August Friedrichit, kes oli tudengiaastail Baeri koduõpetaja. Hõimlussidemete kaudu kuulub suguvõssa ka Anton thor Helle, Jüri koguduse õpetaja, 1732. aastal ilmunud eesti keele grammatika ja sõnastiku koostaja.

Sellest suguvõsast on pärit ka Kurtna-Kirdalu mõisnik, Tallinna aukodanik Friedrich Adolph Glanström. Ta sündis Ambla Maarja koguduse õpetaja Paul August Ferdinand Glanströmi ja Juuru Mihkli koguduse õpetaja Samuel Christian Kettleri tütre Sophie Juliane Emilie pojana 1829. aastal. Õppis Tallinna Toomkoolis. Vaatamata

perekondlikule traditsioonile vaimulikku temast ei saanud. Selle asemel pidas ta mõisaid – Sõorikel, Maalses ja Kurtnas (omandas mõisa Eduard von Wulfsdorffilt 1871. aastal 35 000 hõberubla eest) – ning tegutses kihelkonnakohtunikuna. 1859. aastal valiti ta Pärnu kihelkonnakohtuniku abiks, 1874. aastal Hageri kihelkonnakohtunikuks, jäädes sellesse ametisse kuni 1888. aastani. Aastail 1882–1888 oli ta Tallinna Maleseltsi president. Teda peeti väga tugevaks maletajaks, keda kutsuti osalema Balti maleturniiridele.

Friedrich oli kaks korda abielus ja isaks üheksale lapsele. 3. juulil 1857 abiellus ta Wilhelmine Cäcilie von Oldecopiga (1833–1860). Teine abielu laulatati Oleviste kirikus 1871. aastal Adeline (Adele) Dorothea Leontine von Reichenbachiga (1847–1928).

Friedrich suri õnnetusjuhtumi tagajärjel 1888. aastal. Mõisa päris Adele Glanström, kes jäi viimaseks mõisnikuks enne mõisate võõrandamist 1918. aastal. Talle kuulus ka Ohakvere mõis Jõhvi kihelkonnas, mille ta päris oma isa Leopold von Reichenbachi surma järel 1893. aastal.

Kurtna mõisa võõrandamisel eraldati

SAKU AJALUGU

2026. aasta 16. jaanuaril tähistame Saku valla 160. sünnipäeva. Sel puhul valmib mahukas raamat, mis heidab pilgu valla minevikule. Seniks aga toome teieni igas Saku Sõnumite numbris killukese piirkonna ajaloo.

Seekord heidame pilgu Glanströmide suguvõsale.

vallanoukogu otsusega maad ka kahele Friedrich ja Adele Glanströmi pojale.

Eduard August Leopold Glanström (1872–1946) sai maad, kuna ta „on tuntud nõukogule kui hoolas ja eeskujulik maa kultiveerimise alal“. EV ajal jätkaski ta põllumehena, kuid kuulus ka Eestimaa Põllumajanduse ja Tööstuse Aktsiaseltsi asutajate hulka. Eduard omandas TÜ-s ajalookandidaadi kraadi, oli Saksa-Balti Erakonna liige ja osales aktiivselt baltisaksa seltside töös. Olgu öeldud, et ta oli nakatunud isalt saadud malepisikust, lahendades edukalt Revalsche Zeitungis ilmunud maleülesandeid. Lahkus Eestist 1939. aastal seoses ümberasumisega Saksamaale.

Hoopis erinevaks kujunes Kuno Friedrich Victor Glanströmi (1882–1956) saatus. 1914. aastal mobiliseeriti ta I maailmasõtta, 1915. aastal langes vangi. Pärast sõjavangist vabanemist 1918. aastal võttis ta Balti pataljoni koosseisus osa Vabadussõjast, mille eest tallegi maad eraldati, kuid ta loobus sellest. TÜ-s õigusteadust õppinuna töötas EV ajal advokaadi ning kohtu-uurijana. Lahkus Eestist 1939. aastal seoses ümberasumisega Saksamaale. Järgmisel aastal astus ta Saksa natsionaalsotsialistlikku parteisse. 1942. aastal teatas ajaleht Litzmannstädter Zeitung, et „Führer on määranud Kallischi ringkonnakohtunikuks Glanstroemi Revalist“. 1947. aastal avatud denatsifitseerimise toimikust loeme, et dokumente uurides komisjon midagi süüstavat ei leidnud. Pärast sõda elas ta Krefeldis Lääne-Saksamaal.

Friedrich ja Adele Glanström on maetud Hageri kirikuaeda.

Lähemalt saab Glanströmidest lugeda Saku koduloovikist.

Kurtna mõis 20. sajandi algul.

Foto: Aita Iskuli erakogu

Kui tugev on sinu kogukond?

VERONIKA LAAKSO | MTÜ Turvaline Saku, Naiskodukaitse Saku jaoskond

Kas sina tunnend oma naabrit? Paljudele eestlastele meeldib omas rütmis elada ning naabritega eriti ei lävitagi. See ei ole siiski alati nii olnud. Vanal ajal elasid eestlased tihedas külakogukonnas, teineteist teati ja tunti. Paljud suuremad tööd tehti kogukonna talgute abil, rasketel hetkedel koguneti ning ühine hakkamaaamine näitas kogukonna tugevust.

Mõtteharjutus kriisilukorras

Kujutame ette, et talvine torm on viinud nii elektri kui ka interneti, teed on kinni tuisanud ja nagu sellest oleks veel vähe, on suur puu murdunud väljapääsuteele. Millest sa sellises olukorras kõige kiiremini puudust tundma hakkad? Kui kiiresti pead kodust lahkuma, et saada vett, süüa või sooja? Kas saad kinnituisanud tee puhastamise ja puu eemaldamisega ise hakkama või vajad selleks abi? Kuna elektrit ei ole, siis ei pruugi ka poed lahti olla või ei saa seal pangakaardiga maksta. Kas kodus on olemas väikestes kupüürides sularahavaru? Kas auto kütusepaak on täis ja lumelabidas autos?

Ettevalmistus loob kindlustunde

Kõlab ebamugava olukorrana, kuid paraku ei küsi ükski kriis tulekuks luba ega ka seda, kas inimesel on parajasti aega, tahtmist ning jõudu sellega tegeleda. Kriis toob kaasa ebamugavust ja tekitab ärevust, kuid eelnevalt läbimõeldud tegevusplaan ja kokkulepped aitavad ärevust vähendada. See annab enesekindlust ja võimaluse suhtuda olukorda rahulikult. Kogukond võiks koostada endale kriisiplaani, mis oleks kõigile kogukonna liikmetele teada ja mõistetav. Nii ei jääda ootama kuskilt kedagi, kes teeks midagi ja võtaks ebamugavuse lihtsalt ära. Tugev kogukond on see, mis suudab kriisi ajal vähemalt nädala jooksul ise hakkama saada. Sellisel juhul jääb vähem ruumi hirmule ja rohkem võimalust tegutsemiseks.

Inimesed võtavad rahulikult ajal informatsiooni paremini vastu. Seega on teavitust ja ennetustöö oluline. Eduka toimetuleku eelduseks on sageli see, et tegutsetakse koos – jagatakse infot, ressursse ja tuge.

Kuidas alustada kogukonnana valmisolekut?

Soovitame teha enne veidi eeltööd, alustades sellest, et saad oma lähima kogukonnaga tuttavaks. Vahetage telefoninumbreid ja muid kontakte.

Selgita välja:

- kes on sinu naabrid
- kes on kogukonna juht (vajadusel valige)
- kes kuuluvad aktiivgruppi
- piirkonna ohud ja elutähtsate teenuste katkemise mõjud

Kaardistage oskused ja ressursid ning tehke kokkuleppeid

Mõelge läbi, kuidas ohtudeks ühiselt paremini valmis olla ja kaardistage kogukonnas:

- kas ja kes võiks erinevates kriisilukordades abi vajada
- elanike oskused (esmaabi, psühholoogiline esmaabi, päästja, juhtimine jne)
- elanike võimalused (maastur, traktor, mootorsaag, generaator, ühine toiduvalmistamine jne)

Leppige kokku:

- kuidas saate teineteist kriisilukorras aidata
- kriisiaja rollid
- omavaheline infovahetus kriisilukorras (kasutage mitut kanalit)

- kuidas informeerida neid, kes ei kasuta interneti (või kui interneti ei ole)
- kommunikatsioon vallaga
- valla ja kogukonna vaheline regulaarne koostöö
- kuidas jagada oma kogukond piirkondadeks (jagatud vastutus)
- kogunemiskoht

Kriisikommunikatsioon

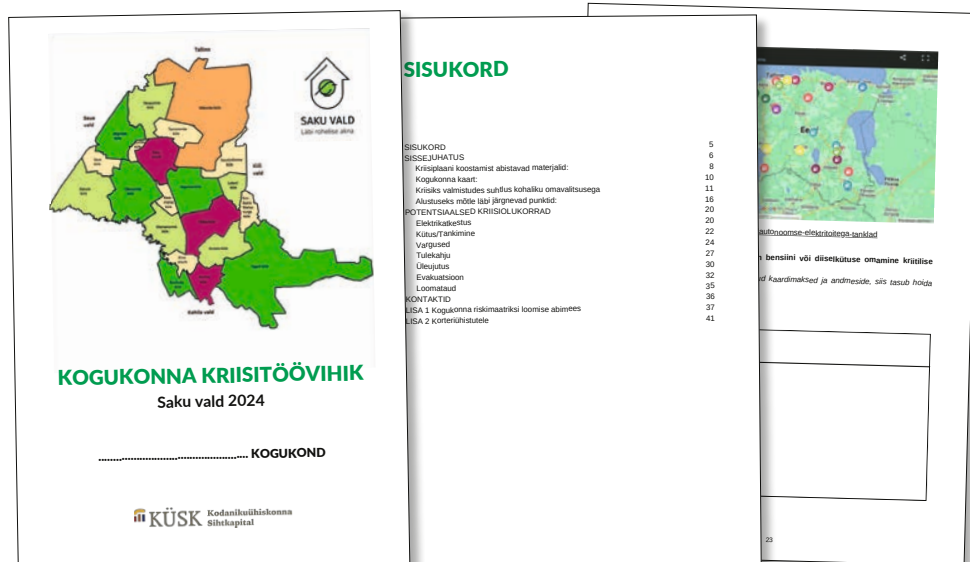
Mõelge läbi kogukonna kriisikommunikatsioon. Algne info peab tulema usaldusväärsest allikast (Päästeamet, vald, kogukonna juht vm). Kriisi ajal peab info liikuma korduvalt, lühidalt ja selge sõnastusega. Naabrid ja vabatahtlikud aitavad usaldusväärset infot levitada.

Eesmärk on anda teada:

- mis oht varitseb
- kuidas see kogukonda mõjutab
- konkreetne juhised inimestele, mida peab tegema
- teave, kust ja millal saab lisainfot

Hooliv kogukond on tugev kogukond

Kõik saab alguse suhtumisest. Kas teeme midagi selleks, et peab tegema või selleks, et tahame – sest nii läheb midagi paremaks? Hooliv kogukond võtab vastutuse oma liikmete heaolu tagamise eest. Koostöö loob tunde, et me ei ole üksik. Kogukond, kus valitseb hoolivus, usaldus ja valmisolek üksteist aidata, on ka keerulistes oludes tugev.

„Kogukonna kriisitöövihik“ on head abimaterjali, töövihik on leitav valla kodulehelt.

Peetri Pizza Saku tähistab esimest sünnipäeva

GERLI RAMLER

Saku Peetri Pizza pitsameister Raidi.

Foto: Angelika Leis-Jõela

Reedel, 21. novembril 2025, täitub esimene aasta sellest, kui Sakus avas ukse Peetri Pizza. Kuigi tegemist on üleeestilise ketiga, mille ajalugu ulatub juba enam kui 35 aasta taha, oli Saku jaoks tegemist värske ja oodatud tulijaga. Ja on rõõm tõdeda, et kohalikud on uue pitsakoha omaks võtnud ning esimene tegutsemisaasta on möödunud tugsalt ja maitsvalt.

„Saku inimesed on meid tõesti väga soojalt vastu võtnud. Oleme saanud palju tagasisidet, et oli juba ammu aeg, et Peetri Pizza jõuaks ka Sakku,“ räägib perenaine Angelika Leis-Jõela. „Tunneme, et oleme siia hästi sobitunud ja meil on rõõm näha, et meie püsiklientide arv aina kasvab. Aeg on läinud kiiresti ning täna me ei tunne end enam sugugi uue tulijana, vaid loomuliku osana kohalikust kogukonnast.“

Saku klientide lemmikuteks pitsadeks on kujunenud Pepperone ja Mafioso, mis

on tõelised müügihitid. „Viimastel nädalatel on meie menüü täienenud aga ka uue hooajalise maitseelamusega – pepperoni-mee-chilli pitsaga, mis ühendab vürtsika ja magusa maitse kombinatsiooni. Uue pitsa nimeks on Clicherik & Mäx, ammutades inspiratsiooni samanimelise Eesti muusikuduo Clicheriku ja Mäxi järgi, kelle lapsepõlv möödus just Sakus. Kohalikud poisid on tundnud oma erilise ja energilise loominguga, mille tõttu tundus igati paslik nimetada see särtsakas ja karakteriga roog just nende järgi.“

Sünnipäeva puhul on aga valminud ka midagi täiesti ainulaadset: koostöös Saku Lihameistritega on loodud Lihameistrite pitsa, mis on saadaval vaid Saku Peetri Pizzas. „Pitsa sisaldab kohalike liha- meistrite valmistatud ülimalt värske chilli-juustu vorsti ning seda maitset täiustab eritellimisel valmistatud sibulamoss,“ kirjeldab Angelika. „Eriline koostööprojekt on pühendatud just Saku inimestele ja meie esimese tegutsemisaasta tähistamiseks. Novembris laieneb meie valik veelgi: menüüsse lisanduvad pastaroad, et rõõmustada ka neid, kes soovivad vahel midagi muud peale pitsa.“

Lisaks uutele maitsetele on Saku Peetri Pizzas käivitunud kohapealne

Novembris laieneb meie valik veelgi: menüüsse lisanduvad pastaroad, et rõõmustada ka neid, kes soovivad vahel midagi muud peale pitsa.

lojaalusprogramm, mis toimib sarnaselt veebipoe süsteemile. Nüüd saavad kliendid pitsalõike koguda ka kohapealt ostes – selleks tuleb vaid registreerida end Peetri Pizza veebilehel ja saada oma isiklik QR-kood, millega koguda boonust ja hiljem see tasuta pitsa vastu vahetada.

Ja nagu sünnipäevale kohane, kostitab Üksnurme tee 8 asuv pitsarestoran 21. novembril kõiki oma külalisi magusa üllatusega, mis on väikeseks tänuavalduseks kõigile klientidele, kes on Sakus tegutsevat Peetri Pizzat esimesel aastal toetanud ja kaasa elanud. „Oleme siiralt tänulikud kõigile, kes on meid üles leidnud ning armastavad meie hoole ja armastusega valmistatud pitsasid. Esimene aasta on olnud täis õppimist, sooja tagasisidet, uusi ideid ja palju rõõmsaid kliente. Lubame, et see on alles algus,“ ütleb Saku Peetri Pizza perenaine kogu meeskonna nimel.

Saku klientide lemmikuteks pitsadeks on kujunenud Pepperone ja Mafioso, mis on tõelised müügihitid.

Kurtnas tähistati rahvatantsu 40. sünnipäeva

EVE LUTTER | juhendaja

Kurtna naisrühm tantsupeol

Hellad Tallad tantsupeol

Fotod: erakogu

31. oktoobril kogunesid pea 60 endist ja praegust rahvatantsijat Kurtna naisrühma esimesse treeningsaali – tolleaegse Kurtna Linnukasvatuse Katsejaama peahoonesse, et tähistada väärikat tähtpäeva väikese esinemise ja meeleoluka koosviibimisega.

Neljakümne aastaga on nii mõndagi juhtunud – ajad, kombad ja riigikordki on muutunud. Kuid on ka paar inimest, kes on selle teekonna algusest peale vastu pidanud: Pille Ots tantsijana ja mina juhendajana. Seepärast tahan meenutada, kuidas tänaseni kestev lugu alguse sai.

1985. aastal tekkis Kurtnas ärksamatel naistel soov tantsida rahvatantsu.

Mina olin sel ajal keskkooli lõpetanud ja asunud toonase Tallinna Pedagoogilise Instituudi Kultuuriteaduskonda kultuuri- tööd õppima. Rahvatantsu olin selleks ajaks paar aastat tantsinud linnas tantsu- ansamblis Sõprus ning samal ajal juhendasin Kiisa rahvamajas kohalike tüdrukute rahvatantsuringi. Just sealtkaudu sattusingi 18-aastasena Kurtna naisrühma juhendama. Kõik tantsijad olid toona minust vanemad. Siiani imestan, kui suur pidi olema nende tantsutahe, et nad minusugust noort kuulama hakkasid.

Tol hetkel tundus mulle, et pole just parim aeg uue rühma loomiseks – kõik

rahvatantsurühmad olid juba olemas (näiteks Saku Linda tähistas sel ajal juba 20. sünnipäeva!) – kuid ometi osutus pinnas soodsaks ja rahvatants Kurtnas sai hoo sisse. Pikka aega tegutsesime Kurtna Linnukasvatuse Katsejaama naisrühmana ja katsejaama toetusel – treenisime nende ruumides, õpetajale maksti palka ning nende abiga saime endale uued Jüri kihelkonna rahvariided.

Riigikorra muutumisel ja majandite lagunemisel jäime mitmeteks aastateks „katusea“, aga tegutsesime iseseisvalt siiski edasi – tantsijaid jagus ja endiselt oli suur soov jalga keerutada ja koos käia. Sel ajal tekkisid mitmed rühma traditsioonid nagu rattamatkad, ühised talgud ja koosviibimised. Harjutada saime Kurtna koolimajas.

2009. aastast tegutseme Saku Valla Kultuurikeskuse all. Sama aastat võib pidada märgiliseks, sest siis loodi Kurtnasse ka segarühm Hellad Tallad. Segarühm ei tekkinud tühjale kohale, vaid sel on otsene seos naisrühmaga – segarühma kokkukutsujad olid naisrühma tantsijate lapsed, kes selleks ajaks olid kaela kandma hakanud, või no pigem jalgele saanud, ja valmis iseseisvalt tantsima. Kurtna rahvatantsu iseloomustavadki

tugevad rahvatantsuperekonnad – ühest perest tantsivad ema ja lapsed ja nüüd ka juba lapselapsed. Legendaarsed rahvatantsuperekonnad Kurtna kandis on Susi, Soo, Ratassepp, Pihlak, Paabstel – neist on tantsinud korraga rohkem kui kolm inimest ja mitmetest juba ka kolme põlvkonna esindajad. Nõnda on rahvatants Kurtnas väga tugev kogukondlik ettevõtmine, koondades enda ümber ärkasid rahvakultuuri harrastajaid.

Nagu kõigil teistel rühmadel läbi aegade, on ka Kurtna tantsijate eesmärgiks lisaks kogukondlikule kooskäimisele, jõuda suurele tantsupeole Tallinnas, naiste tantsupeole Jõgeval, meeste tantsupeole Rakveres ja erinevatele festivalidele Euroopas. Nõnda on jõutudki oma tantsudega lisaks kohalikele, maakondlikele ja vabariiklikele pidudele ka Europeade festivalidele Leetu, Rootsi, Soome, Saksamaale ning Sopravista festivalidele Itaalias.

Nelikümmend aastat on täis samme, tantsu ja lugusid – aga eelkõige inimesi, kellega on tore koos olla ja tantsida.

Suur aitäh kõikidele asjaosalistele ja loodan, et rahvatantsurahvast jätkub veel mitmeteks aastakümneteks!

Tantsimiseni!

Jõulukuul kõlavad Sakus mandoliinid

JOOSEP SANG | Saku Mandoliinide juht ja Beati Mandolini liige

Mandoliin on pill, mida vast Saku kandis pikemalt tutvustama ei pea. Saku valas tegutseb orkester Saku Mandoliinid, eraldi veel ka seenioride mandoliini-ansambel. Küllap mäletab mõnigi ka viiel aastal toimunud meeleolukat Saku mandoliinifestivali, mis paraku vajus soiku siis, kui koroona kõigile mitme aasta jooksul kaikaid kodarasse loopis.

Mandoliinid kõlavad Sakus ka jõuluajal. 13. detsembril kl 16 Saku kultuurikeskuses toimuvale suurele jõulukontserdile, kus on laval nii Saku Mandoliinid kui ka Eesti Ukuleleorkester ja Viimsi Ukuleleorkester, tasub kohale tulla lausa kogu perega. Kohal on laulev jõuluvana ning kõlavad armastatud jõululaulud. Saab laulda, tantsida ja jõulutaadile patsi lüüa. Publiku ees on 80 muusikut ja kõik see lust on tasuta.

Kuid jõulupühade eel esineb Sakus veel üks kollektiiv, kus on aukohal mandoliinid. Tegemist on ansambliga Beati Mandolini, mis esineb 19. detsembril kell 19 Saku kirikus. Beati Mandolini esitab peamiselt Itaalia ja veelgi kitsamalt Sitsiilia muusikat. Võib üsna kindlalt öelda, et sellise repertuaari ja pillikooslusega ansambli pole Eestis kunagi varem olnud. Grupi kavades on aukohal hoogsad tarantellad, masurkad ja valsid ning ehtsas sitsiilia murdes esitatud töö- ja armastuslaulud. Jõulupühade ajal lisanduvad programmi ka tuntud jõululaulud Eestist ja erinevatest Euroopa maadest, samuti kaunid palad klassikalisest muusikast.

Beati Mandolini.

Foto: Sven Tupits

Beati Mandolini liikmed on suure kogemusega muusikud. Solist Anto Õnnis on hinnatud tenor klassikalise muusika lavadel, ta osaleb ka ansamblites Hortus Musicus ja Vox Clamantis. Kuna üks tema ametitest on löökpillimängija töö Rahvuskooper Estonia orkestris, kombineerib ta laulmist erinevate löökpillidega. Ansambli asutaja Ants Õnnis on pikaajaline ERSO kontrabassimängija, kuid mandoliin on olnud tema suur armastus lapsepõlvest saati ning Beati Mandolini loomine on tema kauaaegse unistuse täitumine. Ants oli kunagise menuka ansambli Kontor liige ning

mitmekülgse muusikuna valdab ta heal tasemel ka suupilli ja viiulit. Samuti on mitmest ansamblist tuttav Are Jaama, kes lisaks oma põhipillile kitarrile mängib ka mandoliini. Beati Mandolini liikmete rida täiendavad veel Teet Veskus (kitarr), Joosep Sang (mandoliin ja laul) ning Endel Valkenklau (bassmandoliin ja laul).

Beati Mandolini tähistab käesoleval aastal oma 10. sünnipäeva. Selja taga on publikurohked suvekontserdid, nüüd valmistatakse jõulutuuri, mis toimub mitmes Eesti paigas ning jõuab viimase kontserdiga Sakku, et siinsele publikule ehedat jõulurõõmu pakkuda.

Aasta oli siis 2005 – Lendler ja Kiisatar, saame kokku, tantsime ja meenutame!

Jah tõsi ta on, tervelt kakskümmend aastat on kontsade klõbinal tantsitud seenior-tantsu ringis seltskonnatantse. Oktoobris 2005 alustas Saku huvikeskuses Lendler ja novembris samal aastal Kiisa rahvamajas Kiisatar – mõlemad hakkasid hoogsalt jalga keerutama Aime Tamme juhendamisel. Lihtne, samas keeruline, hinge ja keha kosutav seltskonnatants pani meid lustima. Koos alustas tantsimist päris palju särasilmseid „noorikuid”. Tantsitud sai nii Harjumaal kui Virumaal ja Mulgimaal, osaleti paljudel üritustel. Oli põnev aeg.

Tänapäevaks pole tantsuring enam nii suurelt tegev, aga ikka on tore end hea muusika saatel tantsusammul liigutada. Paljud alustajatest on lahkunud taevastele tantsuturniiridele, osad aga turgutavad tervist ning elavad südamest kaasa tänastele tantsijatele, kes keerutavad jalga juhendaja Irene Gurjevi valvsa pilgu all. Suur kummardus kõigile, kes tantsu armastaks peavad ja tantsijaid toetavad!

Alustajatest on tänaseni tegijad Ülle Leisalu Kiisalt ja Milvi Sisask, Liivi Kustman, Irja Kaarina Fedossejeva, Maili Rapper Sakust – tublid olete!

Aga tüdrukud, meil on ju juubel – saame seks puhuks kokku Kiisa Vabaajakeskuse saalis **2. detsembril kell 13** ja naudime koosolemist – Lendler ja Kiisatar ikka koos, nagu vanasti.

Meenutame, tantsime, vahepeal puhkame ja näksime midagi head ja jälle tantsime!

Tulemisest anna palun teada Irenele ja tantsurühma vanematele.

Kohtumiseni!

Marianne Õun, Kiisatari tulibingeline toetaja

Tantsutrennid, kus saad särada, areneda ja end vabalt tunda

MERILIN PIIRSAU | toimetaja

Tantsutreener Marlen Peeba juhendamisel saab tantsimisega head vormi hoida mitmes erinevas grupis. Oma võimaluse leiavad need, kel on juba tantsukogemus, aga ka päris algajad. Naiselikult liikuda saab nii kontsadel kui ka ilma.

Milliseid treeninguid sa sel hooajal Sakus pakud?

Lisaks juba neljandat hooaega toimuvale Naiselik Heels grupile, tegutseb sellest hooajast uus grupp algajatele ning grupp Naiselik Tants, kus tantsitakse ilma *heels*'ideta ehk ilma kontsadeta, tossudes või sokkis.

Kellele sinu trennid mõeldud on?

Trenni on oodatud kõik, kes tahavad tantsida, nautida naiseks olemist ning tunda end vabalt ja enesekindlalt. Vanus ja senine kogemus ei ole olulised. Trennid toimuvad mitmes grupis, et saaksid tulla nii täiesti algajad, kui ka need, kes on juba varem tantsinud ja tahaksid kiiremas tempos õppida, areneda ning võtta suuremaid väljakutseid.

Mida trennides täpsemalt tehakse?

Õpime tehnikat, aga suur rõhk on ka koreograafial. Tunnid on lõbusad ja hoogsad, samal ajal arendavad ja kasulikud. Teeme soojendust ja venitust, samuti jõuharjutusi, mis loob hea eelduse tantsutehnika ja -liigutuste paremaks soorituseks. Põhirõhk on siiski tantsul.

Soovi korral saab end trennis filmida, et jäädvustada oma areng ja jälgida, kui palju oled ajas edenenud ja paremaks saanud nii tehniliselt kui ka igas muus aspektis.

Lisaks trennidele teeme ägedaid tantsuvideosid ning käime soovijatega esinemas, laagrites, võtame ette erinevaid tantsuprojekte ja korraldame ühisüritusi.

Mida ja kuidas tantsutrennid arendavad?

Kõige rohkem kuulen õpilaste tagasisidest, et nad saavad läbi trenni ja tantsimise väga palju enesekindlust. See annab palju positiivseid emotsioone ja rahulolu, mõjudes samas lõõgastavalt ja

Treener Marlen Peeba

teraapiliselt ning äratades ellu hinge ja koos sellega kogu naiselikkuse.

Lisaks annab trennis käimine ja tantsimine palju eneseusku, motivatsiooni, distsiplineerib ning julgustab end ületama,

enda hirmudest üle astuma, iseendaks jääma ja end autentselt väljendama.

Kõige selle juures areneb kindlasti füüsiline pool: rüht ja kehahoiak paraneb ja täiustub. Tehnikat harjutades saab loomulikuks end koguaeg graatsiliselt liigutada, ilma et sellele pidevalt mõtlema peaks.

Tants, eriti Heels, mis toimub kontsadel, tugevdab kogu keha lihaseid, sest sa pead end kogu aeg teadlikult liigutama, sirutama, venitama, hoidma, oma kehaga töötama ja kontaktis olema. Läbi selle saavutad nii oma keha kui ka meeltega parema kontakti, õpid end hindama ja väljuma oma mugavustsoonist.

Miks veel tasuks tegeleda just tantsimisega?

Tants aitab ka elus paremini hakkama saada. Kõike, mida õpid trennisaalis ja tantsus, saad üle kanda ellu endasse. Tants õpetab pingutama, end ületama,

Kati Tammjärv, Naiselik Heels edasiõudnute grupist:

„Heels on naiselik ja enesekindlust suurendav tantsutreening, kus trenni tehakse kontsadel. See ühendab tantsu, jõuharjutuste ja koreograafia elemente. Trennis harjutame kehahoiaku ja liikumise graatsilisust, arendame tasakaalu, koordinatsiooni ja painduvust, tugevdame jala- aga ka kõiki teisi kerelihaseid. Heels treening on ka eneseväljendusviis – see annab võimaluse tunda end naiseliku, enesekindla ja säravana.

Mis peamine, trenninaiste omavaheline suhtlus ja energia on sageli see, mis teeb treeningust midagi palju enam kui lihtsalt füüsilise pingutuse. Tihti on trenn justkui teraapia – tullakse väsinult, aga lahkutakse naeratusena.

Treener Marlen on hea juhendaja ja motiveerija. Ta loob sõbraliku ja lõbusa õhkkonna, kus igaüks saab areneda vastavalt oma tasemele, kuid ta julgustab alati väljuma oma mugavustsoonist. Treener pakub ka enesekindluse kasvatamiseks

lavalise oskuse arendamist läbi tantsukavade filmimiste ja esinemiste. Kahe hooaja peale on meil juba mitmeid ägedaid videosid ja esinemisi.“

Mirjam Laulik, Naiselik Heels edasiõudnute grupist:

„Mulle meeldib Marleni trennide juures vaba õhkkond, mille ta oma eheda ja vahetu olekuga loob. Ta on isikupärane treener, kes julgeb olla tema ise ja toob selle suurepärase omaduse ka teistes välja.

Olles liikumisharrastuse treener, kelle igapäevatöö ja missioon on tuua liikumise juurde inimesi, kellel liikumisharjumus puudub või on katkenud, pean oluliseks, et treeningud oleksid jõukohased.

See on alati eeldus püsiva liikumisharjumuse tekkeks. Marlen tajub hästi grupi taset ja valib liikumise keerukuse just selle järgi.

Kui hing on ihanud ammu naiseliku liikumise järele, siis Marleni trennid on just see koht, kust võiksid alustada!“

aga samal ajal ka lõõgastuma. See õpetab, kuidas lasta kõigel pehmelt voolata ja usaldada nii oma keha, *flow'd*, kui elu üldiselt. Tants ja elu on sarnased, sest mõlemas on tõusud ja mõõnad, teravused ja pehmused, kõik on omal moel vajalik, õpetlik ja edasiviiv.

Tantsu juures on väga oluline emotsionaalsus. Just tantsupõrandal on võimalus end välja elada ja vabastada endas hoitu, samal ajal end läbi selle protsessi uue energiaga laadides.

Trennis käimine on ka sotsiaalne tegevus – saab kaaslastega suhelda ja tunda rõõmu ühisest huvist ja tegevusest. Tants ühendab ja liidab: koos läbi raskuste tähtede poole!

Naiselik Heels, edasijõudnud,

N kell 18.30, Saku uues spordikeskuses

Naiselik Heels algajate uus grupp,

K kell 19, Saku uues spordikeskuses

Naiselik Tants uus grupp,

K kell 20, Saku spordikeskuses

Oled oodatud proovima – võid tulla just sellisena nagu oled!

Edasijõudnute grupp esinemas La Plume Kodurestoranis.

Fotod: erakogu

TULE TRENNI! PESAPALL PESAPALL5

TRENNIAJAD TALLINNA MNT 10, A-HOONE

TEISIPÄEV KL 18.00 - 19.30

PÜHAPÄEV KL 17.30 - 19.00

VANUSEKLASSID

U15 TÜRDUKUD JA POISID (ALATES 6. KLASS)

U18 NEIUD JA NOORMEHED

TÄISKASVANUD (NAISED JA MEHED)

56610514

SAKU.BASEBALLCLUB@GMAIL.COM

UUS
HOOAEG!

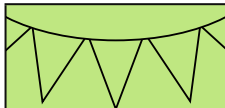
**EAKATE
VESIVÕIMLEMINE
SAKU UJULAS**

13.12.2025

TRENNI ALGUS KL. 9.00
OSALUSTASU 2 €

LISAINFO 510 3351 ANNELY-THEA

KUHU MINNA NOVEMBRIS JA DETSEMBRIS

- 21.11 kell 19 Meelelahutuslik Melomäng vol2, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- 26.11 kell 17.30 Koolitus omastehooldajatele „Kuidas hooldada lähedast nii, et ise läbi ei põleks?“, Saku Päevakeskuses. Reg tel 5444 0105.
- 27.11 kell 19 Saku Pruulikoja mälumäng, Saku Pruulikoja Pubis.
- 29.11 kell 11 Jõulukaunistuste töötuba, Kiisa Vabaajakeskuses.
- 30.11 kell 11 Jõulumuinasjutt „Päkapikkude jõuluootus“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- 30.11 kell 16 Kammermuusika pärastlõuna. Esinevad Leevi Rosin (viul) ja Joonatan Jürgenson (klaver), Saku Muusikakooli kammersaalis.
- 30.11 kell 18 Advendikontsert ja tulede süütamine, Hele Kõrve ja segakoor Tuljak, Saku Toomase kirikus.
- 3.12 kell 17.30 Loovtegevuse töötuba omastehooldajatele „Muusika meie elus – eile, täna ja homme“, Saku Päevakeskuses. Reg tel 5444 0105.
- 5.12 kell 18 Jõulukontsert Ott Leplandiga, Saku Toomase kirikus. Pileteid hinnaga 25 eurot saab tel 514 5731 ja 5071587 või e-postil tegusadteigusad@gmail.com.
- 7.12 kell 19 Agulihärrad, Kiisa Vabaajakeskuses.
- 9.12 kell 18.30 Praktiline loeng „Personaalse assistendi loomine ChatGPT abil“, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- 10.12 kell 17.30 Koolitus omastehooldajatele „Toimetulek keerulise käitumise ja emotsioonidega“, Saku Päevakeskuses. Reg tel 5444 0105.
- 11.12 kell 17.30 Loovtegevuse töötuba puuetega laste vanematele „Muusika meie elus – eile, täna ja homme“, Saku Päevakeskuses. Reg tel 5444 0105.
- 11.12 kell 19 Saku Pruulikoja mälumäng, Saku Pruulikoja Pubis.
- 13.12 kell 15 Kiisa Jõuluturg, Kiisa Vabaajakeskuses.
- 13.12 kell 16 Suur jõulukontsert kogu perele, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- 13.12 kell 18 Kontsert õhtusöök „Pühad ABBA'ga“, Lauri Liiv ja Mikko Maltis, Saku mõisas.
- 15.12 kell 18.30 Saku Muusikakooli jõulukontsert, Saku Toomase kirikus.
- 19.12 kell 19 Meelelahutuslik Melomäng vol4, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- 19.12 kell 19 Beati Mandolini jõulukontsert, Saku Toomase kirikus.
- 20.12 kell 14 Kogupere jõulutelk ja jõululaat, Saku Gümnaasiumi põhikoolimaja aatriumis.

Rohkem infot sündmuste kohta www.sakuvallakalender.ee

ÜRITUSED EAKATELE NOVEMBRIS JA DETSEMBRIS

- 22.11 kell 11 Saku Elukaare koosviibimine. Külla tuleb kirjanik Andrus Kivirähk. NB! Palun mõelge eelnevalt, mida soovite temalt küsida. Koosviibimine lõppeb muusika ning mõtete vahetamisega jõulureisi kohta.
- 24.11 kell 11 Saku Diabeetikute Seltsi korraldatud koolituspäev, kus võivad osaleda kõik huvilised. Mälutreening Anu Jonuksiga ja vaimulik Jaan Tammsalu loeng „Kristlikud jõulud“. Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- 4.12 kell 14 Loovtegevuse töötuba eakatele „Muusika meie elus – eile, täna ja homme“, Saku Päevakeskuses. Reg tel 5444 0105.
- 12.12 kell 15 Eakate jõulupidu, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- 13.12 kell 9 Eakate vesivõimlemine, Saku ujulas.

Regulaarselt toimuvad

- Tervisevõimlemine E ja K kell 18.15 Kajamaa Koolis, Kooli tee 1, Saku. Täpsem info: Lemmi Oro, lemmi.oro@sakuvald.ee.
- Päevakeskuse tervisevõimlemine Ruudi Alba juhendamisel E ja K kell 9.30 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- Päevakeskuse tervisevõimlemine Kristi Valli juhendamisel L kell 9.30 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- Lauluring Urmi Sinisaare juhendamisel teisipäeviti kell 11 Kultuurikeskuse ruumis 111.
- Eakate tantsuring Kiisatar T kell 15 Kiisa Vabaajakeskuses. Oodatakse liituma uusi huvilisi!
- Eakate lauluring K kell 11 Kiisa Vabaajakeskuses. Oodatakse liituma uusi huvilisi!

Rohkem infot koolituste, ringide, ühenduste ja teenuste kohta www.sakuvald.ee/eakatele.
Päevakeskuse sündmuste kohta saab infot ka telefonil 604 1731.

Mis juhtus

6. novembril kell 16.35 sai häirekeskus teate kahe veo- ja puksiirauto kokkupõrkest Männiku külas Tallinna ringteel. Mõlemad read Keila suunas olid kinni ja tekkinud oli hiiglama ummik. Sündmusele sõitsid Jüri kutselised koos Saue vabatahtlike, kiirabi ja politseiga. Õnnetuses osalenud juhid pääsesid ehmatusega ja kedagi haiglasse ei viidud. Päästjad said hakata veokeid pukseerima, kasutades ka kohal olnud kraanaautot. Päästjad said ühe sõidurea vabaks kella 17.51ks ning politsei jäi sündmust edasi lahendama.

6. novembril kell 16.58 teatati häirekeskusele, et Klooga alevikus jalutas ringi peaaegu riieteta inimene, kes suundus metsa. Politsei palus appi päästjad drooniga isiku otsimiseks. Koos leiti inimene ning politsei pidas ta kinni. Kui

inimene politseiautosse istus, tundsid politseinikud silmades ja suus imelikku kihelust. Inimese sõnul oli tal kodus erinevaid keemilisi aineid. Kohe sõitsid lisaks Nõmme päästjatele välja Keila ja Kesklinna kutselised koos Saku vabatahtlike, erikeemia grupi, kiirabi ja täiendava politsei ressursiga. Suunduti inimese elukohta, kus hakati mõõtma keemilist kontsentratsiooni terves kortermajas ja kortereid kontrollima. Kiirabi viis haiglasse ühe korteris olnud lapse, kuid kiirabi sõnul ei olnud tema kehv enesetunne seotud sündmusega. Üle kontrolliti terve kortermaja ning mõõtmistulemused midagi ohtlikku ei tuvastanud. Sündmuse põhjustaja oli oma korteris seganud kokku erinevat kodukeemiat. Päästjad aitasid leitud inimese ära puhastada ning kiirabi viis ta haiglasse. Keegi rohkem viga ei saanud.

KIRJUTADES VABAKS TÖÖTOAD

12

12 SOOVI JÕULUVANALE

K, 3.12.2025 kell 18.00–19.30

Lugude Kohvik, Tallinna mnt 8, Saku

KUULA JA SA NÄED

K, 14.01.2026

Kohvik UKAS Green Room, Teaduse tn 14a, Saku

Piletid Fientast või registreerides tel: 5087805

Email: aromarit4@gmail.com

NOVEMBER-DETSEMBER 2025 SAKU TOOMASE KOGUDUSES

P	23.11	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
N	27.11	kell 18	Osadusgrupp Markusega
R	28.11	kell 18	Noorteka mängude õhtu
P	30.11	kell 11	Esimese advendi perejumalateenistus
P	30.11	kell 18	Advenditulede süütamine kiriku ees
P	30.11	kell 18	Kontsert Hele Kõrve ja segakoor Tuljak (piletitega)
T	02.12	kell 11	Saku päevakeskuse advendihommik
R	05.12	kell 18	Ott Leplandi kontsert (piletitega)
L	06.12	kell 14	ERR koori kontsert
P	07.12	kell 11	Teise advendi jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
P	07.12	kell 14	Kontsert puhkpilliorkestriga Saku
N	11.12	kell 18	Osadusgrupp Markusega
L	13.12	kell 16	Kiili Kammerkoori kontsert
L	13.12	kell 18	Noorteõhtu
P	14.12	kell 11	Kolmanda advendi jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
P	14.12	kell 17	Kontsert Orthodox Singers (piletitega)
R	19.12	kell 18	Kontsert Beati Mandolini (piletitega)
P	20.12	kell 11	Neljanda advendi jumalateenistus
			leerionnistamisega ja lastekirik/juuniorid

* BEEBILAUL teispäeviti. Väikelapsed 1–2 a kell 10.30, beebid 0–1 a kell 11.30.

Info ja registreerimine ave.molster@eek.ee / 5919 7902

* ÜLISTUSVÕIMLEMINE esmaspäeviti 18.30–19.15, sissepääs küljeuksest.

* PALVEHOMMIK KIRIKUS teispäeviti kell 9. Info: ariel.suvari@eek.ee

* VASTUVÕTT koguduse kantsleis ja avatud kirik: T 10–12 ja N 16–18

* RISTIMISTE, MATUSTE, LAULATUSTE

ja muude kiriklike talituste kohta võtke palun ühendust!

Koguduse õpetaja Ariel Süvari,

tel 551 5716 / ariel.suvari@eek.ee

Saku Toomase kirik, Kütüsu 2, Saku alevik.

Koduleht: saku.eek.ee

Saku Priitahtlikud Pritsimehed

kutsuvad oma ridadesse

uusi vabatahtlikke!

facebook.com/sakupriitahtlikud

EKNK Saku Koguduse Jumalateenistused
toimuvad igal pühapäeval

Samal ajal toimub
lastele pühapäevakool.

Kell 11.00, Nurme 3a

Tere tulemast!

www.eknsaku.ee

AEG KOHTUDA
SAKU NELIPÜHI KIRIK

EESTI KRISTLIK
NELIPÜHI KIRIK

MÄLESTAME LAHKUNUID

ÜLO TOMIKAS

NIKOLAI OLHOVKA

KLAUDIA TIITMA

EEVI KRÜNLER

On mälestusi,
mida aeg ei vii ...

Jää hüvasti armas sõber

KLAUDIA TIITMA

04.01.1935–23.10.2025

Siiras kaastunne lähedastele.

Mälestavad töökaaslased
VKJ päevilt

Keila Keskusest saab siinse piirkonna vaba aja veetmise sõlmpunkt

Märtsis avatav Keila Keskus kujuneb kogu Harjumaa lääneosa suurimaks vaba aja veetmise, teenuste ja poodide sihtkohaks.

Keila Keskus

COOP MAKSIMARKET: piirkonna parima toiduvalikuga kauplus

Keila Keskuse suurim pood on Coop Maksimarket, millest saab parima toiduvalikuga kauplus terves piirkonnas.

APOLLO KINO: kahe saaliga filmielamuste koht

Apollo avab keskuses kahe saaliga moodsa kino, kus on ruumi umbes 200 inimesele. Kino juurde tuleb ka kohviku- ja snäkiäla.

FITNESS 24/7: ööpäevaringne treenimisvõimalus

Fitness 24/7 rajab keskusesse piirkonna suurima spordiklubi.

APOLLO POOD: Harjumaa lääneosa suurim raamatupood

Uue kontseptsiooniga Apollo kaupluses saab olema üle 10 000 raamatu, tuhandeid kinketooteid, muusikat, põnevaid mänge ning lai valik kooli- ja kontoritarbeid.

SPORTLAND: spordihuvilistele tipptasemel riided ja varustus

Eesti suurim spordipoodide kett toob Keilasse maailmakuulsate brändide spordiriided, -jalatsid ja -tarbed.

SEIKLUSMAA/TRAMPOLIINO: suurima laekõrgusega laste seikluspark

Keila saab piirkonna suurima siseruumides tegutseva ronimis- ja mängulinnaku.

SINSAY: rahvusvahelised moetrendid kogu perele

Moebränd Sinsay tuleb Keilasse. Taskukohase hinnaga riiete, jalanõude ja aksessuaaride poekett.

Lisaks neile tuleb Keila Keskusesse mitmed söögikohad, riiete-, jalatsi- ja tarbekaupade kauplused.

keilakeskus.ee | facebook.com/keilakeskus

Kandideeri tööle Keila Keskusesse > keilakeskus.ee/kandideeri-toole

Ootame Meliva Saku ravikabinetti HAMBARAVIASSISTENTI

Meie Melivas panustame oma töösse südamega ja soovime pakkuda oma patsientidele kõrgetasemelist hambaraviteenust. Koostöös arstiga aitad kaasa inimeste suutervise eest hoolitsemisele ja Sinu sõbralik olek toetab patsientide positiivset kogemust.

Pakume nii füüsilist kui ka vaimset tervist toetavat motivatsioonipaketti ja rohkelt arenguvõimalusi.

Otsime uut liiget Meliva hambaravikabinetti Saku Tervisekeskuses (Tiigi 19).

Rohkem infot ja kandideerimine läbi **Meliva karjäärilehe** (meliva.ee/karjaar-ja-tookuulutused) või saada oma CV aadressile **cv@meliva.ee**.

BRAVO!
179€

Mootorsaag
STIHL M162
(tavahind 249€)

**TÕTTAME APPI
VÄIKSEMATE ABILISTEGA**

Tule julgesti Bravo Tehnika kauplusesse uudistama,
koos leiame just Sulle sobiva lehepuhuri, mootorsa...
...

Lehepuhur
STIHL BG 56
289€
(tavahind 339€)

Akuleheimur
SHA 140 pro
499€
(tavahind 849€)

**BRAVO
TEHNIKA**

MÜÜK / HOOLDUS / PAIGALDUS
Tehnika 7, Saku / E-R 9:00–18:00
bravotehnika.ee

**VEEL JÕUAD TEHA
VIIMASEID SÜGISTÖID**

KODUHOOVIS / HALJASALAL / EHTUPLATSIL

Lehed langevad, võsa vajab lõikust, muru viimast
niitmist, peenrad tasandamist, kändud eemaldamist,
oksad purustamist ja kogu see kraam ära vedamist...
Rendi töökindel tehnika sügistöödeks,
nii juhiga kui ka ilma!

**AVANTI
RENT**

avantirent.ee
info@avantirent.ee
51 51 959

Raja K.T.
b i o k ü t e

**HAKKEMATERJALI
KOKKUOST**

**KIIRE
TASUMINE!**

- KASVAVA JA LANGETATUD VÕSA
NING RAIEJÄÄTMETE OST
- PUIDUTÖÖSTUSE JÄÄKIDE JA
KÜTTEPINNU OST
- HAAMERVESKI TEENUS

MÜÜ OMA MATERJAL MEILE
TEEME HEA PAKKUMISE!

Tel: **565 9988 Kalle**
503 8166 Mario

info@rajakt.ee
WWW.RAJAKT.EE

Briketi poisid www.briketipoisid.ee

**Kütmisest saab sõidunauding!
Võida auto päriseks!**

Ajavahemikul **01.05.2025-30.04.2026**

Võida Peugeot 208 päriseks!
Novembri auhinnafond - 20 finalisti autoloosi,
2x70 eur Pühaste TAPROOM TLN kinkekaart

**-Pühaste-
TAPROOM TLN**

● Pühaste TAPROOM TLN
● Rotermanni 2, Tallinn

Vaheloosid iga kuu 07 kuupäeval.
Peaauhind loositakse välja 19.05.2026.

 Kingitustega tutvub briketipoisid.ee ja FB lehel
Parimate hindadega tutvub www.briketipoisid.ee

Kuulutused

- Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hoolduslõikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- Väljaõppinud puulangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teostame kändude freesimist. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- LEHMA KÕDUSÕNNIK 30L/kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 30/40/50 cm. Tammaru Farm 523 8852, www.tg.ee.
- Müüa lõhutud toored ja kuivad küttepuud kohaletoomisega. Hall lepp, sanglepp, kask. Küttepuud võrkkotis 50l. Tel 509 9598, www.pakhalupuu.ee, e-post pakhalupuu@gmail.com.
- Kutselise korstnapühkija teenused, küttekehade parandus. Tel. 51 980 980, tulituli.ee.
- Ostan nostalgilisi nõusid ja serviise, vaase, keraamikat. Lisaks nahast karpe, seinapilte, kellasid, kujusid, merevaigust ehteid, prosse, sõlgi. Erinevate retro esemete ja kolimisjääkide ost! Tulen ise kohale – raha kohe kätte! Tel 5356 0761, Liina.
- Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik. Tel 56 890 125, e-post: kuldnoop@gmail.com.
- Kivikorstnate ehitamine ja remont. Tel 518 8889, www.korstnad.ee.
- Arboristi teenused: (ohtlike) puude raie, hooldus- või kujunduslõikus, hekkide pügamine, viljapuude hooldus, kändude freesimine. Olemas vastutuskindlustus ja kutsetunnistus. Marek, tel 525 1330, www.mwww.ee.
- Müüa toored ja kuivad küttepuud – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- Eterniit ja profiilplekiga katusetööd. Majade ja hoonete ehitus. Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine, mehitus@gmail.com, 5352 9476.
- KÜTTEPUUD Müüa toored-kuivad küttepuud segalehtpuu, sanglepp.
- Võrgus 40 l kuiv lepp/kask. Võrgus halujäägid (5–25cm). Tel 504 2707.
- Abi kasutusloa või ehitusloa ajamisel. Hoonete projekteerimine ja seadustamine. Tel 5656 2894, majapaberid@gmail.com.
- Kitarritunnid täiskasvanutele Roobukal. Telefon 5565 8223.
- Pakun korstnapühkimise teenust, korstnapühkija tase 3, eramajad. Töötan ka õhtuti ja nädalavahetusel. Alar Lanna 53533247, info@tuhamees.ee või läbi Messengeri.
- Pakume väiksemahulisi raie- ja võsatöid, muruniitmist, trimmerdamist, ohtlike puude langetamist ning maastikuehitustöid, sh konsultatsioon kõiges eelmainitus. Lisaks pakume õigusabi – aitame lepingute, tööõiguse ja muude juriidiliste küsimustega. mvirgebau@gmail.com, 514 6601.

Tee ise, tunne rõõmu!
Kodune prulimine
on lihtsam kui arvad
Proositist saab vajalikud
vahendid,
et mõte saaks teoks
Proosit.eu
Sinu prulimise kaaslase.

Otsime puhastusteenindajat Saku Gümnaasiumisse.

Sinu peamiseks tegevuseks on igapäevane ruumide korrashoid ja puhtuse tagamine

Tundsid ennast ära?
Võta meiega ühendust:

svetlana@eestihaldus.ee
+372 5846 3898

1Partner 20 AASTAT

Müüte kinnisvara? Meie aitame.

1PARTNER.EE

Katrin Ots
518 2318

Alar Voogla
5345 9884

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänava ja ääre kivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Ehitusmasinate teenused koos juhiga

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee

Teeme koos korda sinu kodu dokumentatsiooni

Aitame sind:

- ehitiste kasutuslubade asjaajamisega;
- korterite ümberehituste dokumentatsiooni asjaajamisega.

Tel. 502 0675, info@maretmanagement.ee
www.maretmanagement.ee

Saku Valla Kultuurikeskus
Teaduse 1
18:30

Praktilised loengud

Digi abimehed kontoritöös

Lektor
Katrin Vilimaa-Otsing
Turundusstrateeg, koolitaja

AI T 9.dets
Personaalse assistendi loomine ChatGPT abil

Eelmüügis 15€
Kohapeal 20€
SAKUVALLAKALENDER.EE

Ristsõna

Oktoobrikuu ristsõna õigesti vastanute seast võitis loosi tahtel auhinna Kersti Kikkas. Auhinna kättesaamiseks helistada tööpäevadel vallavalitsuse telefonil 671 2431.

	Homsele järgnev	Riide-suurus	Järsu langusega kärestik	Viinamarja- piirkond Itaalias	Võitluse tagajärg	3 hästi pikka paid maksev ese	Õhtul Sõjamasin	Kellaajast kinni- pidamine
Süli				TEGEVUS				
Liiter		Uhtorg		LAULJA				
Inimlik tegu								
Euroopa väikseim vareslane					Aafrika kääbus			
					Plaadi-firma			
Cimblir ***	Hütt	Salapaik		TÄNAV Sakus	Maa-kond	Joogi-anum	...-plaat (ehituses)	Ida
ETV kultuuri- saade			Kaldtee				Loomühik	Õoneta makaron
			Kitsas lauakate					
Davidi hirm					Hobuse moon		Jood	Pudru- mulk
					Isiklik		Idamaine tiitel	Male- veteran
Jääpurjekaklass			Inglise kuninga (Shakespeare)			Aia- saadus		Dal segno
Koht 6 parema hulgas			Naatrium			Ida-Siber		Kesk-kool
Alkoholismi teraapia						Kunagine teatme- teos		
						...särk		100 m ²
Endiselt				Aadama- ülikonnas			Koht, mida läbib Via Baltica maantee	

Oktoobri ristsõna õige vastus: PÕNEVUST IGAÜHELE

Novembrikuu ristsõna vastus palume saata 3. detsembriks e-postile ristsona@sakuvald.ee.

Ristsõna koostas Viljar Kimmel.

DETSEMBER 2025

SAKU NOORTEKESKUS

01.-23.12 IGA PÄEV SAAB
NOORTEKESKUSEST
OTSIDA
ADVENDIKALENDRI
TEGEVUSE KARPI, KUST
AVANEB PÄEVA
ÜLLATUSTEGEVUS

Teaduse 1, avatud
E - N kl 13-19, R kl 13-18
(vaheajal kl 12-18)

KIISA NOORTEKESKUS

01.-23.12 IGA PÄEV SAAB
NOORTEKESKUSEST
OTSIDA
ADVENDIKALENDRI
TEGEVUSE KARPI, KUST
AVANEB PÄEVA
ÜLLATUSTEGEVUS

Kurtina tee 8, avatud
E - N kl 13-19, R kl 13-18
(vaheajal kl 12-18)

SAKU NOORTETUBA

01.-03.12 KÄELINE TEGEVUS
- jõulukaunistuste
meisterdamine ja noortetoa
kaunistamine

Tallinna mnt 10, avatud E - R kl 12-17
(vaheajal SULETUD)

!! 04.12
KÕIK KESKUSED SULETUD -
MEESKONNAKOOLITUS !!

SAKU VALLA
NOORTEKESKUS

www.sakuvallanoortekeskus.ee

Saku Valla Noortekeskus
Saku Valla Noortekeskus - Kiisa Noortekeskus

VOL3!

R 21. 11 19:00
R 19. 12

SAKU VALLA KULTUURIKESKUS TEADUSE 1

MUUSIKAVIKTORIIN

MELO-
MÄNG

KOOS LIVE
BÄNDIGA

ÕHTU KÜLALINE

ROLF ROOSALU

KUSLAPITE
KOHVIK

TULE MEELI LAHUTUSLIKULE MÄNGULE OSALEMA VÕI KAASA ELAMA!
SOÕNÕIGILE KOHAPEAL SÜLAS.

Lisainfo ja registreerimine sündmuse lehel sakuvallakalender.ee

KULTUURIKESKUS

MEISTERVIIMISTLUS

ee

KORTERI ja VANNITOA remont

100% tervikliku lahendusena

meisterviimistlus.ee

tel 5620 8888

info@meisterviimistlus.ee

NISSAN

Kas sinu Nissan on hoitud?
Tule näita oma sõiduk meile ette!

30-punkti korrasoleku kontroll TASUTA.

Remondi vajadusel soodustused:
töötunnilt -40%; varuosadelt -15%

UUS NISSANI TEENINDUSKESKUS

Auto Bassadone Laagri | Jälgimäe tee 1, Tännassilma
nissan.autobassadone.ee

Saku Toomase kirik
Küütsu 2

Pühapäev
30. nov
kell 18

Hele Kõrve
Saku segakoor

Tuljak

**Advendi-
kontsert**

ja tulede süüdamine

Pilet 15€/ 10€ sakuvallakalender.ee

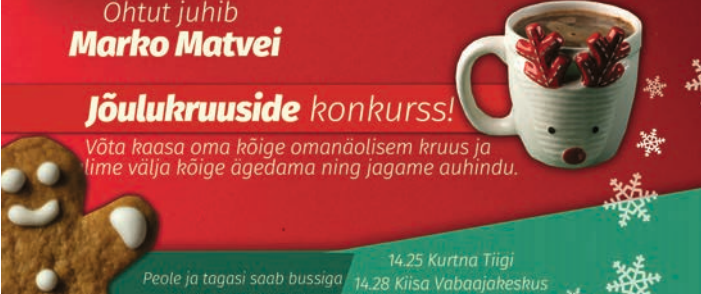
R 12. dets
15.00
Saku Valla
Kultuurikeskuses

Saku valla

**Eakate
jõulupidu**

Esineb **Puhkpilliorkester SAKU** ja solistid
Õhtut juhib
Marko Matvei

Jõulukruuside konkurss!
Võta kaasa oma kõige omanäolisem kruus ja
lime välja kõige ägedama ning jagame auhindu.

Peole ja tagasi saab bussiga	14.25 Kurtina Tiigi
14.05 Saku Tehnika	14.28 Kiisa Vabaajakeskus
14.11 Kajakamaa	14.36 Nirgioru bussipeatus
14.15 Tõdva	14.40 Preeia bussipeatus
14.20 Kirdalu	14.43 Uusmäe
	14.46 Kultuurikeskus, Teaduse 1

Tants ja tagaajamine

13. 12
kl 16
Saku Valla
Kultuurikeskus

Laulev
jõuluvana

Laval 80 muusikut

**Suur
jõulu-
kontsert**

Saku
Mandoliinid

Viimsi Ukuleleorkester

Eesti
Ukuleleorkester

Tallinna Noorte
Ukuleleorkester

TASUTA!

Kontsert kogu perele

Kiisa
L 13. dets
kell 15-18

**jõulu-
turg**

L 20. dets
kell 14-18
Saku

Uue põhikoolimaja
aatriumis,
Traani tee 1

**jõulu-
telk
jõululaat**

Esinevad kultuurikeskuse kollektiivid

NB! Kaasa võtta vahetusjalanõud ja lapsevankriga sisse ei pääse

Sünnid

STEFEN KOORT

RIKO TAMM

NORA KIVISTIK

EMILY NÖMMIKO

KEVIN RAUD

HENRY MARKUS PEDARU

Armsad

Ly ja Aleksander Kirsipuu

Õnnitleme 70+70 juubeli puhul!
Imelisi üllatusi ja soje kallistusi tähtpäevaks
ning kuldseid päevi argipäevaks!

Lapsed ja lapselapsed peredega Sakust,
Võrumaalt ning Järvamaalt

Palju õnne!

LINDA JOHANNA RENTIK 100

AGNES LEISALU 96

SILVIA LIIV 94

SILVI SIHVER 92

LUULE LIINAT 90

EKATERINA TIKKI 90

MAIMU LEPIKSO 88

VÄINO JÕGEVA 88

VAIKE HIIESALU 87

IDA PRONKO 87

KAAREL SOOPALU 87

HELVI PREGEL 86

HELLE LENDLA 86

KAJA KOPSO 85

MILVI SISASK 85

TIIU TANIEL 85

REIN VILJAMÄE 85

AIDA ANTONIETA CENDOYA
MARTEN 80

RIINA MITT 75

Jõulurõõm algab siit!

Jõulukollektsioonid • Jõulutaimed • Jõulupuud

Töötoad ja sündmused

- Advendipärja- ja käsitöötoad
- Jõuluvana advendi nädalavahetustel
- 29.11 kell 11 Labubu teeb teadusteatrit
- 06.–07.12 Käsitöölaad
- 13.12 kell 15 Lasteetendus "Printsess ja narr"

Mõnus jõulumeeleolu – oled oodatud!

Rikets aianduskeskus asub Tallinna piiril, Laagris.

 Rikets
aianduskeskus

E-R 10-20

L-P 10-19

www.rikets.ee

♥♥ Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY ♥♥

PÄKAPIKKUDE JÕULUOOTUS

Lavastaja
Kadri Paldra

Pühapäeval 30.nov 11.00
KIISA VABAAJAKESKUSES

pilet 16€ osta: SAKUVALLAKALENDER.EE

 +372 514 0046

 /lastegrekky

 www.reky.ee

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 18.12

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus

Toimetaja:

Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitamme tee 15, Saku

Telefon:

671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee

Levik:

tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425

e-post ss@sakuvald.ee

Trükk: Printall